

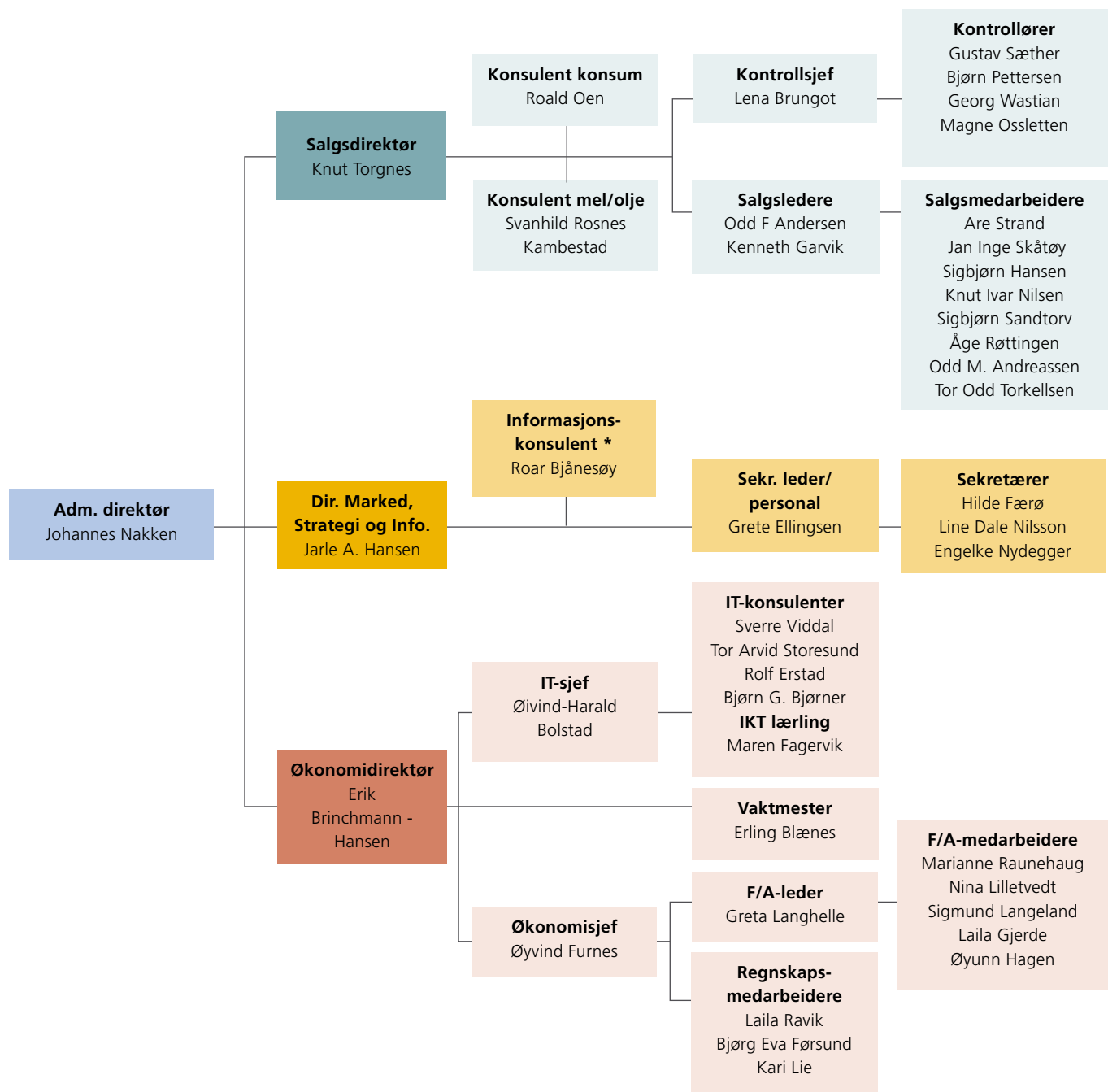
FISK FOR FREMTIDEN

Årsrapport 2009

Innhold

Innledning	
2009 kort oppsummert	5
Innledning ved styrets leder	6
Regnskap	
Styrets melding	12
Resultatregnskap 2009	16
Balanse pr 31. desember	17
Noter til regnskap	19
Kontantstrømoppstilling	29
Revisjonsberetning 2009	30
Kontroll- og fullmaktsnemdas beretning	31
Driftsmelding	
Salgsutvalgene	34
Omsetningen	37
De enkelte fiskeslag	39
Kontroll	55
Ressursoversikt 2009	57
Marked, profilering og informasjon	
Markedet for pelagiske fiskeslag	64
Informasjon og kommunikasjon	66
Artikkel: Bærekraftig forvaltning	
Datterselskaper	72
Omsetningsstatistikk 2009	74
Organisasjonsplan pr. 01.05.2010	75

Organisasjonsplan pr. 01.05.2010

* i permisjon: Ann-Kristin Kristoffersen

HVORFOR EN BÆREKRAFTIG FORVALTNING?

Det er ikke å overdrive når vi sier at Norges Sildesalgslag er verdens største markedsplass for pelagiske fiskeslag. Bare sildeomsetningen i fjor representerte sild til mer enn 4 milliarder sildemåltider, - eller et måltid til nær 70 % av jordens befolkning. Det er et så svimlende tall at vi knapt kan fatte det. Desto viktigere er oppgaven med å sikre fisk for fremtiden. Rammebetingelsene for næringen settes nasjonalt og internasjonalt, men ansvarligheten kjennetegnes gjennom hvordan vi alle er med på å følge dette opp. På den annen side hjelper det lite med høytidelig dokumentasjon på at vi går riktig frem dersom havet og dets innhold ødelegges gjennom utslipp av ulike slag som truer vårt og våre barns matfat.

Det er derfor viktig at laget, fiskerne som lagets eiere/medlemmer og hele kjeden frem til tallerkenen opptre under ansvar. Desto mer kan vi glede oss over at særlig sild er et produkt som i det såkalte klimaregnskapet kommer gunstig ut i forhold til det som kalles CO² -fotspor. Skal vi tro forskerne finnes det nemlig enda en alvorlig trussel i form av forsuring av verdenshavene, - en forsuring som kan rive livsgrunnlaget bort i havet. Trusselen gjelder oss alle og vi må selv ta ansvar. Som salgslag skal vi gjøre vårt for både å bevare og operere ansvarlig. Det gjelder intet mindre enn vårt omdømme; merkevaren Norges Sildesalgslag, - vår etiske standard. Miljøfokus er derfor i år en del av Sildelagets årsmelding.

2009 kort oppsummert

Januar

Loddefisket

Fisket etter lodde starter – med stor spenning knyttet både til pris og kvantum.

Nye eksportmarkeder

Nigeria blir det tredje største eksportmarkedet for fryst sild. (Nigeria blir den nest største importør av fryst hel sild i verden og den norske nvg-silda har blant annet erstattet import av annen pelagisk fisk. Ble også det største markedet for hestmakrell i 2009).

Februar

Garantiordninger for 570 mill kroner

Innovasjon Norge beslutter å tilby garantiordninger på 320 mill kr til Norges Råfisklag og 250 mill til Norges Sildesalgslag.

Mye sild

Sildefisket er preget av mye sild og til dels dårlig vær. NSS vurderer fortløpende behovet for reguleringer.

Mars

Farmandprisen

www.sildelaget.no tildeles prisen for beste nettsted 2009. Sildelaget tildeles den prestisjetunge Farmand-prisen for beste nettsted i klassen for små og mellomstore bedrifter.

April

Sild utropes som miljøvinneren

Silda er den suverene klimavinneren på middagsbordet. Et kilo norsk sild gir et CO2 utslipp på knapt 1,2 kg. Det er en liten brøkdel av hva produksjonen av svin og storfe og andre landbruksprodukter slipper ut. Til sammenligning står svinekjøtt for et utslipp på 4,9 til 6,4 kg CO2, og storfe fra 14,5 til 15,8 kg.

Norsk sild og makrell miljøsertifiseres

Den offisielle klareringen skjer på European Seafood Expositions i Brussel 30. april. Etter en lang og grundig prosess er det klart for miljøsertifisering av norsk sild og makrell. Disse fiskeslagene får anledning til å bruke MSC-logoen, som innebærer at en uavhengig tredjepart nå står inne for at disse fiskeriene er bærekraftige.

Mai

Historiens største tobisfangst losses i Norge

Det danske fartøyet Gitte Henning har losset det som trolig er historiens største fangst som noen gang er losset i Norge - hele 2600 t.

Juni

Representantskapsmøte 2009

Med stikkord som relasjoner og finanskriser. Heine Møgster velges til ny styreleder og Odd Karsten Østervold tildeles Sildelagets Markedspris 2009 for sin iherdige innsats og uslåelige iver, stå-på-vilje og arbeid for å skaffe verdiskapning langs Barentshavets kalde kyststripe.

Matjes i Egersund

Positive signaler fra Egersund på omsetning av nordsjø-sild til matjesformål, både med tanke på pris og kvantum. Totalt 56 fartøy deltar på framvisningsauksjonen dette året.

Juli

56 % økning i eksporten

Verken silde- eller loddeeksporten har noen gang hatt større verdi i et første halvår viser tall fra Eksportutvalget for fisk. Det er eksportert pelagisk fisk for 3,4 mrd kr første halvår, noe som tilsvarer en økning på 56 % fra året før.

August

Pelagiske dager 2009

Tilførsel av pelagisk fisk til konsum, global vareflyt av sild og makrell og valuta-utviklingens påvirkning på pelagisk næring, var temaer for Pelagiske dager 2009.

September

Årets sjømatkock med sild og makrell

Med råvarer som sild, makrell og ø-skjell, er Norges beste sjømatkock kåret. Han heter Christer Foldnes og vant den nasjonale kokkekonkurransen "Årets Sjømatkock" som ble arrangert av Norsk Sjømatsenter i samarbeid med Bergens Kokkenes Mesterlag og Norges Kokkemestres Landsforening.

Oktober

Rekordkvantum på sild

5. oktober ble det på morgenaauksjonen omsatt hele 12.605 t nvg-sild. 12.605 t er rekordkvantum omsatt på en auksjon i nyere tid.

Norge og EU kommer ikke til enighet om makrellkvotene

Til tross for ulike forsøk og flere runder med forhandlinger, lykkes partene ikke å komme til enighet.

November

Ny døgnrekord på hestmakrellen

(Fisket slo til på nymånen og) nesten 10.000 t med "hest" ble innmeldt på ett døgn.

Desember

Sjømateksporten passerer 40 mrd

Novembertallene fra Eksportutvalget for fisk (EFF) viser at eksportrekorden fra 2008 allerede er slått med over en mrd kr. Hittil i år er det eksportert sjømat for 40,4 mrd kr.

Takkes av for lang og tro tjeneste

En rekke av Sildelagets tillitsvalgte og ansatte takkes av for sin innsats i lagets tjeneste. Hele 6 tillitsvalgte ble av styret takket for sin innsats, i tillegg til 2 av de ansatte som trer inn i pensjonistenes rekke.

Fangstsertifikat

Ordningen med fangstsertifikat gjøres klar fra 01.01.10. For norske fiskere som skal levere fangsten sin i EU-havn er det ingen grunn til bekymring. Norges Sildesalgslag utsteder fangstsertifikat og håndterer alt det praktiske rundt eksport til EU.

Innledning ved styrets leder

For fiskerne i pelagisk sektor så 2009 lenge ut til å kunne bli et rekordår. Nå er en for så vidt vant med at ting sjelden blir slik de ser ut på forhånd, men at overraskelsen denne gangen skulle komme i form av utestenging fra EU-sonen før den norske makrellkvoten var tatt, var det vel de færreste som hadde kalkulert med.

For fisk og produksjon av pelagisk fisk, er det nok usikkerhetsmomenter om en ikke i tillegg skulle måtte leve med risikoen for slike dramatiske endringer av rammebetingelsene. Sann sett er det positivt at Norge og EU til sist ble enige om en makrellavtale som fra 2011 sikrer gjensidig soneadgang. Selv om en i 2010 får lov å fiske restkvotene av makrell fra foregående år, vil dette på grunn av begrenset soneadgang fort kunne bli et mellomår hvor en ikke kan ha altfor store forhåpninger til det økonomiske resultat av makrellfisket.

Endringene av rammebetingelsen for makrell skapte store ulikheter mellom de fartøyene som hadde fisket hele sin makrellkvote og de som hadde hele sin kvote igjen. Ser en på totalresultatet for Norges Sildesalgslag, er det likevel ikke så langt borte fra det vi kan kalle et normalår. Omsatt kvantum økte fra vel 1,9 mill t i 2008 til vel 2 mill t i 2009. Verdien gikk marginalt tilbake fra 5,8 mrd kr i 2008 til 5,75 mrd i 2009. På kvantum-siden kompenserte gjenåpning av loddefisket for reduserte kolmulekvoter.

På fiskersiden var det store forventninger til gjenåpning av loddefisket. Fremveksten av et stort samfengtmarked for lodde i Russland og Ukraina er positivt for næringen. Det er imidlertid vanskelig å ta ut den mergevinst som ligger i sortert holodde til Japan, samtidig som en skal produsere samfengt lodde. Det økonomiske resultat til fisker ble derfor ikke som forventet. Når det gjelder fisket og omsetningen for øvrig, vises til detaljert gjennomgang i driftsmeldingen. Jeg vil derfor ikke kommentere dette videre her.

2009 ble et spesielt år på flere måter. Under den store sjømatmessen i Brussel i april 2009, fikk Norges Sildesalgslag overrakt endelig MSC-godkjenning for artene norsk vårgytende sild, nordsjøsild og makrell. Flere kunder av norsk pelagisk fisk på kontinentet hadde lenge ventet på denne godkjenningen og var spesielt positive til at den nå var på plass i forkant av årets matjes-sesong. MSC-sertifisering er i realiteten et godkjenningsstempel for norsk forvaltning av de respektive arter. Selv om norsk forvaltning har ord på seg for å være svært god, vil det alltid finnes områder for forbedring.

I forbindelse med MSC-godkjenningen ble det derfor stilt krav til Norges Sildesalgslag om å være aktiv i forhold til å forbedre forvaltningen på noen få områder. Dette gjelder først og fremst registrering av notsprenging, slipping av fangst og registrering av bifangst. Norske myndigheter har allerede et sterkt fokus på disse områdene. I samarbeid med faglag og norske myndigheter, regner derfor Norges Sildesalgslag med at det skal ligge innenfor rimelighetens grenser å oppfylle vilkårene for MSC-sertifiseringen, *men først og fremst vil dette sette krav til ansvarlig oppførsel fra den enkelte fisker.*

En annen spesiell sak i 2009 var EU sin innføring av ordningen med fangstsertifikat. Fangstsertifikat er et virkemiddel i kampen mot ulovlig, uregistrert og urapportert fiske (IUU). Tiden fra ordningen ble kunngjort til den skulle iverksettes 1. januar 2010, var svært knapp. Norske myndigheter valgte derfor å gi salgslagene i oppdrag å utvikle og iverksette de nødvendige dokumenter og rutiner for å oppfylle kravet om fangstsertifikat ved eksport av villfanget fisk til EU. Salgslagene på sin side fant det mest hensiktsmessig å løse denne enorme oppgaven i fellesskap. Det ble dannet et eget selskap, CatchCertificate SA, til å forestå den praktiske utstedelse av fangstsertifikat og diverse andre dokumenter. Norges Sildesalgslag fikk hovedansvaret for i fellesskap med de andre salgslagene, å utvikle systemet og å sette dette i drift. Det er likevel viktig å presisere at det er det enkelte salgslag som formelt står ansvarlig for utstedelsen av fangstsertifikater.

Opgaven var i høyeste grad interessant nok for Norges Sildesalgslag, men den kostet både i form av en enorm arbeidsbelastning på de personer som var involvert, og ved at Norges Sildesalgslag måtte utsette en del andre prosjekter som resten av organisasjonen hadde behov for. Det er likevel all grunn til å være fornøyd med at oppgaven ble løst i tide, og at systemet var operativt allerede de første dagene av det nye året i forbindelse med direkte landinger fra norske fiskefartøyer i utlandet.

Norges Sildesalgslag som organisasjon ble som en lang rekke andre i dette landet rammet av finanskrisen. For

lagets vedkommende ga dette seg først og fremst utslag i lavere verdi på lagets finansielle investeringer. Sånn sett var det greit å overta som styreleder på et tidspunkt der de fleste piler var i ferd med å snu oppover. I løpet av 2009 vendte de verdier som måtte nedskrives i forbindelse med årsregnskapet for 2008 i all hovedsak tilbake. Lagets økonomiske resultat for 2009 vil derfor bære preg av dette.

Når det gjelder lagets oppbygning på tillitsvalgt-siden, har det ikke skjedd store endringer siden første driftsår i 1989. Representantskap og styre er redusert, men salgsutvalgene eksisterer tilnærmet uendret siden oppstarten. Samtidig har det skjedd store endringer både når det gjelder struktur i flåten og vekting av de ulike fiskerier. Mel- og oljeanvendelse har relativt sett mye mindre betydning i 2009 enn den hadde da det nye salgslaget ble startet. En har derfor i en periode følt at det nå var på tide å gripe fatt i salgsutvalgsstrukturen. Dette ble gjort ved at det ble nedsatt en egen arbeidsgruppe med mandat til å gjennomgå salgsutvalgsstrukturen og komme opp med forslag til endringer. Arbeidsgruppen la frem sitt forslag til styremøtet i månedsskiftet november / desember hvor hovedpunktet var å samle det som i dag ligger i tre salgsutvalg til ett utvalg. Styret valgte imidlertid å utsette saken til 2010.

Til slutt vil jeg takke lagets medlemmer, ansatte, kjøpere, myndigheter og andre som jeg i egenskap av styreleder i Norges Sildesalgslag siden juni 2009, har hatt gleden av å samarbeide med.

Heine Møgster

Styreleder

EN SIKKER ARBEIDSPASS

"Jeg som fisker er opptatt av å fiske bærekraftig sånn at det ikke blir tomt for fisk i havene, men med den gode kontrollen som er på fisket i dag ser jeg veldig lyst på fremtiden."

Per William Lie, skipper på Libas

FANGSTSERTIFIKAT

Fangstsertifikat er et virkemiddel i kampen mot ulovlig, uregistrert og urapportert fiske. Det er et krav at all villfanget fisk som eksporteres til EU skal leveres med fangstsertifikat. Det ble i 2009 stiftet et eget selskap, CatchCertificate SA, og Norges Sildesalgslag fikk sammen med de andre salgslagene, hovedansvaret for å utvikle systemet for utstedelsen av sertifikatene.

REGNSKAP

Styrets melding

Styrets melding og årsregnskap omfatter morselskapet Norges Sildesalgslag og konsernet Norges Sildesalgslag. Konsernet Norges Sildesalgslag består foruten morselskapet, av datterselskapet Sildinvest AS.

Omsetning og marked

Norges Sildesalgslag fastsetter minstepriser i første hånd etter drøftelser med kjøpernes organisasjoner. Det er salgsutvalgene for hhv. konsumråstoff, hermetikkråstoff og mel, olje og fôr som gjennomfører drøftingene. Målet for prisarbeidet er å tilstrebe markedsriktige priser.

Styret har som den viktigste del av sitt arbeid å opprette/utvikle omsetningsordninger som sikrer en rasjonell avvikling av fisket, samtidig som det sikrer fisker gode priser, og kjøperne råstoff. Sildelaget søker kontinuerlig å forbedre rutinene rundt auksjonen. I dette ligger også at mest mulig relevant informasjon gjøres tilgjengelig. Det arbeides hele tiden for at Sildelaget som internasjonal markeds plass for pelagisk råstoff, skal fungere så optimalt som mulig for både land- og sjøsiden. Styret er stadig av den oppfatning at hittil er ingen annen omsetningsform dokumentert som både er mer egnet til å ivareta fiskernes interesser og samtidig mer samfunnsnyttig, enn den form for omsetning av pelagiske fiskeslag som Norges Sildesalgslag organiserer. Dette har også diverse uavhengig forskning bekreftet.

I 2009 ble det gjennom laget omsatt 2,0 mill t råstoff, til en samlet verdi av 5,75 mrd kr. Styret konstaterer at dette som årsresultat gav en omsetning nokså nær nivået fra 2008, til tross for at en økning var forventet i 2009. At ikke resultatet ble høyere, skyldtes først og fremst makrellstriden med EU som gjorde at store verdier ikke ble fisket høsten 2009. For øvrig ble det rekordomsetning av nvg-sild som i volum passerte 1 mill t. Store volumer førte imidlertid til at prisene i snitt ble noe lavere enn året før. Utenlandsk andel av omsetningen målt i verdi, utgjorde ca. 16,5 % - en liten økning fra året før. Andelen til mel & olje utgjorde en andel på nivå med 2008; 10,5 % av totalomsetningen. Kvantumsmessig utgjorde mel og olje ca 23 % - en noe lavere andel enn i 2008. Året må til tross for svikten når det gjelder makrell, kunne karakteriseres som et godt omsetningsår, men for enkelte var nok inntektssvikten for makrell særdeles merkbar.

Styret vil trekke frem at til tross for noe bekymring ved årets begynnelse, så holdt eksporten av pelagiske fiskeslag

seg gjennom hele året på et tilfredsstillende nivå. Pelagisk fisk er stadig for billig mat å regne for store befolkningsgrupper i verden. Aldri tidligere er mer sild f.eks eksportert til konsummarkedene enn i 2009, da mer en 900.000 t sild regnet om til fangstvekt, ble eksportert, tilsvarende mer enn 4 mrd sildemåltider! Basert på Eksportutvalgets statistikker fremgår det at de pelagiske fiskeslagene til konsum sto for innpå 7,2 mrd kr i 2009, noe som utgjør en økning på 12,5 % fra året før. I alt ble det i 2009 eksportert sjømat for 44,7 mrd kr. Den pelagiske andelen holdt seg relativt uendret på noe over 16 %. I tillegg til disse konsumtallene, kommer verdien av mel og olje til eksport. I 2009 utgjorde dette nesten 733 mill kr, mot 293 mill kr i 2008.

Russland beholdt posisjonen som det største markedet for norsk, pelagisk fisk også i 2009. Forbruksmønsteret som i Russland en tid har gått fra rundsild til filetprodukter, har etter hvert flatet noe ut, men totalkonsumet har holdt seg med liten endring, og i verdi så vi en økning til Russland i 2009. Også til Ukraina, det nest største markedet for norsk, pelagisk fisk, viste vekst, - det samme for Nigeria som riktignok importerte noe mindre sild, men som til gjengjeld ble stor på hestmakrell i 2009. Japan som har ligget på andreplassen en del år nå, havnet i 2009 på fjerdeplass når vi ser på verdien samlet av pelagisk fisk.

Til Japan gikk verdien noe ned i 2009. På femteplass, etter Japan, følger Kina som også fremviste pelagisk vekst i året som gikk. Russland, Ukraina og Nigeria sto for ca. ¼ av rundsildeeksporten i 2009.

For flere detaljer omkring markedene for pelagisk fisk, vises det ellers til markedskapitlet lengre bak i årsrapporten.

Styret konstaterer at omsetningen til mel og olje målt i volum gikk ytterligere ned i 2009 da laget omsatte 456.000 t råstoff til produksjon av fiskemel og fiskeolje mot 598.000 t i 2008. Året har vist en endring mot større interesse for fiskemel og lavere interesse for fiskeolje. Dette viser igjen i prisbildet, men tørrstoff-andelen i råstoffet er større enn olje-andelen, slik at utviklingen gjennom 2009 har økt verdien av råstoffet som

produseres. Gjennomsnittsprisen til fisker økte fra kr 1,09 pr kg i 2008 til kr 1,33 pr kg i 2009.

Økonomiske forhold

Det er i 2009 omsatt for 5.746 mill kr gjennom Norges Sildesalgslag, mot 5.820 mill kr i 2008. Dette ga en samlet lagsavgift på 37 mill kr mot 37,3 mill kr i 2008. Gjennomsnittlig avgift for omsetning gjennom laget har i 2009 vært 0,64 %, samme som i 2008. Lagets samlede driftsinntekter økte fra 45,6 mill kr i 2008 til 47,8 mill kr i 2009.

Lagets samlede driftskostnader gikk ned fra 56 mill kr i 2008 til 47,7 mill kr i 2009.

Forvaltningen av lagets formue og likvide midler gav en netto regnskapsmessig inntekt på 48 mill kr i 2009, mot et tap på 44,4 mill kr i 2008. Urealisert kursgevinst er i løpet av 2009 økt med 10,2 mill kr. Ved utgangen av 2009 hadde laget en urealisert kursreserve i sin verdipapirportefølje på 16,4 mill kr.

Samlet viser lagets regnskap for 2009 et overskudd etter skatt på 34,4 mill kr, mot et underskudd på 45,6 mill kr i 2008. Ved utgangen av 2009 hadde Norges Sildesalgslag en samlet bokført egenkapital på 184,5 mill kr, mot 150,1 mill kr i begynnelsen av året.

Konsernet Norges Sildesalgslag hadde i 2009 et driftsresultat på 4,1 mill kr mot -6,7 mill kr i 2008. Konsernets netto finansposter var en inntekt på 46,8 mill kr i 2009, mot en kostnad på 48,6 mill kr i 2008.

Konsernet hadde i 2009 et overskudd etter skatt på 37,1 mill kr, mot et underskudd på 38,9 mill kr i 2008. Ved utgangen av 2009 hadde konsernet en samlet bokført egenkapital på 157,3 mill kr, mot 120,2 mill kr i begynnelsen av året.

Forutsetningen om fortsatt drift er til stede, og årsregnskapet for 2009 er satt opp under denne forutsetningen.

Arbeidsmiljø, bemanning og organisering

Sildelaget har en godt motivert stab og arbeidsmiljøet må betegnes som godt. I henhold til gjeldende lover og forskrifter fører Sildelaget oversikt over totalt sykefravær blant de ansatte. I 2009 var det totale sykefraværet 3,0 % mot 4,0 % i 2008.

Ved årets utgang var det i Norges Sildesalgslag 39,5 årsverk. I tillegg kommer 1 årsverk tilknyttet Sildinvest AS. De ansatte er hovedsakelig lokalisert i Slottsgt 3 i Bergen, mens lagets 4 kontrollører har hjemmekontor.

Kvinneandelen blant de ansatte var ved årets utgang 38 %. I styret var kvinneandelen på samme tidspunkt 17 %.

For øvrig påvirker ikke lagets virksomhet det ytre miljø.

Datterselskaper

Lagets aktiviteter ut over førstehåndsomsetningen er i samsvar med lagets vedtekter organisert i et eget selskap, Sildinvest AS. Virksomheten omfatter eiendomsvirksomhet og eierandeler i andre selskaper. Sildinvest AS hadde i 2009 et resultat på 2,7 mill kr etter skatt, mot 6,7 mill kr i 2008.

Oppfølging av Representantskapets vedtak 4. og 5. juni 2009

I forbindelse med Representantskapets vedtak i juni 2009, er det noen saker som særlig har gjort krav til oppfølging:

A. Norges Sildesalgslags forhold til sine kunder og vice versa

Under saken sto særlig to emner i fokus; Representantskapets ønske om at auksjonene skulle være reelle, samt lagets betalingsbetingelser.

Med hensyn til lagets betalingsbetingelser ble spørsmålet umiddelbart fulgt opp av styre og administrasjon og endringer ble gjort allerede på styremøtet i august. Saken vil komme opp igjen på Representantskapets møte i 2010 på bakgrunn av de erfaringer man har vunnet siden endringene trådte i kraft i september 2009.

Når det gjelder auksjonene og gjennomføringen av disse, ble auksjonsomsetningen nøye fulgt utover høsten 2009 uten at det i sesongen ble behov for å gjøre spesielle tiltak. Problematikken vil imidlertid fortsatt følges i tiden fremover og mulige tiltak vil bli vurdert fortløpende.

B. Finanskrisen og norsk fiskerinæring

Spørsmål som fulgte i kjølvannet av finanskrisen gikk for Norges Sildesalgslags vedkommende først og fremst i retning av økt fokus på likviditet, garantiramme-

problematikken og spørsmål rundt kredittrisiko. Også endringene med hensyn til betalingsbetingelsene var ventet å kunne spille en rolle innen disse feltene. Også dette arbeidet ble umiddelbart fulgt opp utover høsten av styre og administrasjon. De økonomiske betingelser ble nøye vaktet for at ikke ubehagelige overraskelser skulle inntreffe.

Med tillatelse fra Fiskeri- og Kystdepartementet har Norges Sildesalgslag i 2009 disponert kr 50 mill fra inntrukne midler til et nyopprettet tapsfond. Fondet kan benyttes til dekning av tap som følge av egen risiko på kundefordringer.

Styrets arbeid ellers

Styret hadde seks møter i løpet av 2009 - inklusive det konstituerende møtet i juni. Arbeidsutvalget har hatt 4 møter. Årets styresaker har også i 2009 først og fremst vært preget av normal, operativ drift i de fleste saksfremleggene. Det kan også nevnes at det var en relativ stor utskifting blant styrets medlemmer sommeren 2009, i det 5 nye medlemmer tok sete, foruten at laget fikk ny styreleder.

Som noen av hovedsakene utover de før nevnte oppfølgingssakene fra Representantskapet, kan nevnes:

- Strategiplanen som ble vedtatt i desember 2008 ble fulgt opp med en kortversjon til distribusjon, foruten at administrasjonen utarbeidet en handlingsplan som styret i løpet av året gav sin tilslutning til. Planen vil bli oppdatert og fulgt opp kontinuerlig
- Lagets pensjonsordning for ansatte ble gjennomgått i 2008/2009 og på vårparten 2009 ble en del endringer gjennomført for å minske lagets utgifter uten altfor drastiske virkninger for dem som på endringstidspunktet var ansatt i Norges Sildesalgslag
- I løpet av høsten 2009 ble det gjennomført valg til nytt representantskap, og styret hadde en naturlig oppfølging av gangen i valget
- Salgsutvalgsstrukturen har også tidligere vært gjenstand for diskusjon, og høsten 2009 ble en egen arbeidsgruppe nedsatt for å vurdere hensiktsmessigheten ved dagens ordning. Det ble innen utgangen av året ikke vedtatt noen endring i strukturen, selv om diverse forslag forelå. Endringer er derfor eventuelt først ventet i løpet av 2010
- Lagets økende tilbud innenfor elektronisk dataformidling har også i 2009 vært i sentrum, og året har særlig blitt preget av kravet til å utvikle fangstsertifikater på vegne av fiskerinæringen innen 1. januar 2010. Styret

har med tilfredshet konstatert at arbeidet, til tross for å være både særdeles krevende og utfordrende, kom i mål som planlagt. Både de investeringer som er gjort og den innsats som har fulgt med, har vist seg å være nyttig for laget både praktisk og profileringmessig

- Diverse søknader vedrørende FoU og lagets rolle innenfor denne sektoren
- Diverse høringsaker

I styrets arbeid retter en alt inn på at laget skal stå for en effektiv omsetning som sikrer fiskerne

- gode og stabile priser
- gode betalingsbetingelser
- like muligheter innenfor omsetningssystemene og god informasjonsflyt og elektroniske tjenester på et høyt nivå

Styret og laget som helhet er opptatt av å legge vekt på samfunnsengasjement og -ansvar, slik at ikke lagets målsetting eller drift skal komme i konflikt med krav til ryddighet og troverdighet. Norges Sildesalgslag er dessuten i økende grad opptatt av å kunne bidra til å gjøre sitt for at norsk fiskerinæring skal fremstå som miljøbevisst. I tillegg til fangstsertifikater, vil styret peke på at både makrell- og sildefiskeriene fra april 2009 ble miljøsertifisert (MSC). Begge tiltak inngår i det internasjonale arbeidet for å sikre en bærekraftig forvaltning og høsting av havets ressurser.

Styret er ellers fornøyd med den konstruktive dialogen som er blitt ført både med landsiden og norske myndigheter i året som gikk. Styret setter seg som mål å sørge for at denne dialogen opprettholdes for dermed å sikre en god, felles næringsutvikling. Styret ser det også som en prioritert oppgave å opprettholde konkurransekräften til den pelagiske markedsplassen. Som redskap for å opprettholde lagets funksjoner på en måte som flertallet av norske fiskere og samfunnet for øvrig finner tjenlig, finner styret salgslagsordningen som den nyttigste form for førstehåndsomsetning fellesskapet kan få. Et velfungerende salgslag kan kun opprettholdes ved å satse på høy standard i utførelsen av lagets oppgaver både overfor medlemmer, kjøperne av pelagisk råstoff og i forhold til de samfunnsmessige oppgaver laget er satt til å skjøtte. Lagets omdømme er og blir et alfa og omega.

Styret vil til slutt takke medlemmer, faglag, kjøpere, myndigheter, andre forbindelser og ansatte for et godt og konstruktivt samarbeid i 2009.

Bergen, 19.04.2010
STYRET I NORGES SILDESALGSLAG

Heine Møgster

Heine Møgster
Styreleder

Kåre Ludvigsen

Kåre Ludvigsen
Nestleder

Tormod Storås

Tormod Storås

Kåre Heggebø

Kåre Heggebø

Erling Gaugstad

Erling Gaugstad

Rolf Larsen

Rolf Larsen

Johnny Berfjord

Johnny Berfjord

E. Roaldsen

Eirin Roaldsen

Jan Erik Johansen

Jan Erik Johansen

Eva Toril Strand

Eva Toril Strand

Valter Rasmussen

Valter Rasmussen

Tor Arvid Storsrud

Tor Arvid Storsrud

Joh. Nakken

Johannes Nakken
Adm. dir.

Resultatregnskap 2009

Norges Sildesalgslag

Konsern

2008	2009	(1 000 kr)	NOTE	2009	2008
		DRIFTSINNTEKTER			
5 819 584	5 746 363	Omsetning gjennom laget	2	5 746 363	5 819 584
37 302	37 036	Driftsinntekter	2	42 693	42 616
8 301	10 795	Andre inntekter	2	10 665	8 301
45 603	47 831	Sum driftsinntekter	2	53 358	50 917
		DRIFTSKOSTNADER			
35 383	26 894	Lønnskostnad	3	27 562	36 130
2 165	2 288	Ordinære avskrivninger driftsmidler	6	2 801	3 710
17 583	18 543	Andre driftskostnader	4,5	18 875	16 748
847		Tap på fordringer			1 060
55 978	47 725	Sum driftskostnader		49 238	57 648
-10 375	106	Driftsresultat		4 120	-6 731
		FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
3 042	893	Aksjeutbytte		1 751	3 892
15 369	14 229	Renteinntekter		14 230	15 415
3 240	2 066	Renteinntekter konsern	15		
-10	1 814	Gevinst / tap (-) verdipapirer	11	1 814	228
-10 571	13 496	Agio / disagio (-)		13 496	-10 571
		Annen finansinntekt		11	
-5 373	-4 817	Rentekostnader		-4 817	-5 456
-50 008	20 406	Verdiendring finansielle omløpsmidler	11	20 406	-50 008
		Verdiendring finansielle anleggsmidler			
-101	-112	Andre finanskostnader		-112	-2 062
-44 412	47 975	Netto finansposter		46 779	-48 562
-54 787	48 082	Ordinært resultat før skattekostnader		50 899	-55 293
9 196	-13 729	Skattekostnad ordinært resultat	13	-13 798	16 374
-45 591	34 352	Årsresultat		37 101	-38 919
		OVERFØRINGER			
45 591	-34 352	Overføring fra / til (-) annen egenkapital			
45 591	-34 352	Sum overføringer			
	10 074	Avgitt konsernbidrag før skatt til datterselskap - vedrørende 2007			
	14 381	Avgitt konsernbidrag før skatt til datterselskap			

Balanse pr 31. desember

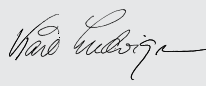
Norges Sildesalgslag			Konsern		
2008	2009	(1 000 kr)	NOTE	2009	2008
		EIENDELER			
		ANLEGGSMIDLER			
		Immaterielle eiendeler			
9 020	659	Utsatt skatt fordel	13	79	15 356
9 020	659	Sum immaterielle eiendeler		79	15 356
		Varige driftsmidler			
		Tomter og bygninger	6	24 732	21 717
3 825	3 507	Driftsløsøre, inventar etc.	6	3 713	4 031
3 825	3 507	Sum varige driftsmidler		28 445	25 748
		Finansielle anleggsmidler			
38 819	18 772	Fordringer datterselskaper	15		
5 126	5 021	Andre fordringer	9	5 021	5 126
12 193	23 948	Pensjonsmidler	12	23 948	12 193
33 777	51 385	Investering i datterselskap	7		
	100	Investeringer i tilknyttede selskap	8	100	
		Investering i aksjer og andeler	8	484	436
89 915	99 227	Sum finansielle anleggsmidler		29 553	17 755
102 760	103 393	SUM ANLEGGSMIDLER		58 077	58 859
		OMLØPSMIDLER			
		Fordringer			
283 124	267 800	Kundefordringer	10,14	267 866	283 165
	793	Fordringer på datterselskap	15		
4 507	4 108	Andre fordringer		13 083	14 233
287 631	272 701	Sum fordringer		280 949	297 398
		Investeringer			
168 178	187 652	Markedbaserte aksjer og obligasjoner	11	187 652	168 178
168 178	187 652	Sum investeringer		187 652	168 178
7 453	5 056	Bankinnskudd, kontanter o.l.		5 056	7 453
463 262	465 409	SUM OMLØPSMIDLER		473 657	473 029
566 022	568 801	SUM EIENDELER		531 734	531 888

Norges Sildesalgslag

Konsern

2008	2009	(1 000 kr)	NOTE	2009	2008
		GJELD OG EGENKAPITAL			
		EGENKAPITAL			
		Opptjent egenkapital			
20 990	20 990	Reservefond		20 990	20 990
4 517	4 517	Felleseid andelskapital		4 517	4 517
124 596	158 949	Annen egenkapital		131 748	94 647
150 103	184 455	Sum opptjent egenkapital		157 254	120 154
150 103	184 455	Sum egenkapital	16	157 254	120 154
		GJELD			
		Avsetning for forpliktelser			
7 930	8 991	Pensjonsforpliktelser	12	9 671	8 645
	50 000	Tapsfond for dekning av egenrisiko	17	50 000	
7 930	58 991	Sum avsetning for forpliktelser		59 671	8 645
		Kortsiktig gjeld			
201 389	210 299	Gjeld til kredittinstitusjoner	14	213 927	206 167
15 899	14 667	Leverandørgjeld		14 791	16 187
54 337	41 576	Skyldige offentlige avgifter		41 576	54 337
480	1 465	Betalbar skatt	13	1 465	480
10 011	14 381	Gjeld til konsernselskaper	15		
125 873	42 967	Annen kortsiktig gjeld	17	43 050	125 918
407 989	325 354	Sum kortsiktig gjeld		314 809	403 089
415 919	384 345	SUM GJELD		374 480	411 734
566 022	568 801	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		531 734	531 888

Bergen, 19. april 2010

Heine Møgster
Styreleder

Kåre Ludvigsen
Nestleder

Tormod Storås

Kåre Heggebø

Erling Gaugstad

Rolf Larsen

Johnny Berfjord

Eirin Roaldsen

Jan Erik Johansen

Eva Toril Strand

Valter Rasmussen

Tor Arvid Storsrud

Johannes Nakken
Adm. dir.

Noter til regnskap

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998. Regnskapsprinsippene beskrives nedenfor.

Konsolideringsprinsipp

Konsernregnskapet omfatter Norges Sildesalgslag med datterselskaper hvor laget eier direkte eller indirekte mer enn 50 prosent. Det er anvendt ensartede regnskapsprinsipper i konsernselskapenes regnskaper. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig lån balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Enkelte poster er vurdert etter andre prinsipper og redegjøres for nedenfor.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap og datterselskap

Investeringer i datterselskaper vurderes etter kostmetoden i lagets regnskap. Investeringer i tilknyttede selskaper vurderes etter egenkapitalmetoden.

Valuta

Bankinnskudd i utenlandsk valuta er bokført til dagskurs 31.12.

Forskning og utvikling

Utgifter til forskning og utvikling kostnadsføres løpende.

Inntekter

Inntekt regnskapsføres når den er opptjent, altså når krav på vederlag oppstår. Dette skjer når tjenesten ytes, i takt med at arbeidet utføres. Inntektene regnskapsføres med verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier.

Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der der er aktuelt.

Andre anleggsaksjer og andeler

Anleggsaksjer og mindre investeringer i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper, hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående. Mottatt utbytte og andre overskuddsutdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Aksjer, obligasjoner, valutaterminer og kortsiktige plasseringer (omløpsmidler)

Obligasjoner og kortsiktige plasseringer er bokført til laveste verdi av markedsverdi pr 31.12. og kostpris pr enkeltposisjon, siden porteføljen ikke er definert som en handelsportefølje.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringer.

Bankinnskudd, kontanter o.l.

Regnskapsposten inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Estimatavvik og effekt av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsperiode i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Planendringer fordeles over gjenværende opptjeningsperiode. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene.

Skatter

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessige resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner føres mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt samt formueskatt. Skattekostnaden fordeles på ordinært resultat og resultat av ekstraordinære poster i henhold til skattegrunnlaget. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen.

Leieavtaler

Driftsmidler som leies på betingelser som i det vesentlige overfører økonomisk risiko og kontroll til selskapet (finansiell leasing), balanseføres under varige driftsmidler, og tilhørende leieforpliktelse medtas som forpliktelse under langsiktig gjeld til nåverdi av betalingene. Driftsmidler avskrives planmessig, og forpliktelsen reduseres med betalt leie etter fradrag for beregnet rentekostnad. For operasjonelle leieavtaler kostnadsføres leien løpende.

NOTE 2 DRIFTSINNTEKTER

Norges Sildesalgslag forestår førstehåndsomsetning av pelagisk fisk. Lagsavgiften er en fast prosent av omsetningen.

Driftsinntekter**Norges Sildesalgslag**

2008	2009	(1 000 kr)	
5 819 584	5 746 363	Regnskapsmessig omsatt	
-5 782 282	-5 709 327	Avregnet fisker	
37 302	37 036	Lagsavgift	

Andre inntekter**Norges Sildesalgslag****Konsern**

2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
7 740	9 839	Inndekning av kontrollkostnader 1)	9 839	7 740
		Gevinst ved salg av anleggsmidler		
561	956	Diverse inntekter	826	561
8 301	10 795	Sum	10 665	8 301

1) Kontrollkostnader er ført som ordinære driftskostnader og dekket inn gjennom inntrukne midler, som tilsvarende inngår i posten andre driftsinntekter.

Konsern

Konsernets driftsinntekter for 2009 kan spesifiseres på geografisk område som følger:

Konsern (1 000 kr)	2009	2008
Lagsavgift Norges Sildesalgslag		
- Norge	31 110	33 572
- Andre land	5 926	3 730
Andre inntekter Norge	16 322	13 615
Sum	53 358	50 917

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
19 949	22 030	Lønn	22 242	20 481
3 206	3 175	Honorar til styret og utvalg	3 338	3 317
6 487	11 493	Pensjon	11 786	6 591
	-16 031	Effekt av endring i pensjonsavtale (jfr note 12)	-16 031	
4 408	4 741	Folketrygdavgift	4 741	4 408
1 333	1 486	Andre ytelser	1 486	1 333
35 383	26 894	Sum	27 562	36 130
41	40	Gjennomsnittlig antall ansatte	40	41

Ytelser til ledende personer i selskapet (1 000 kr)	Adm direktør	Styret
Lønn	1 192	
Pensjonskostnad utover ordinær koll. ordning	779	
Annen godtgjørelse	17	1 652

Lån og sikkerhetsstillelse til fordel for: (1 000 kr)	Lån	Sikkerhetsstillelse
Ansatte i morselskap	4 211	
Ansatte i konsernet	4 211	

Honorar til revisor (1 000 kr)	Mor	Konsern
Lovpålagt revisjon	450	500
Annen bistand	114	156
Sum	564	656

NOTE 4 TRANSAKSJONER MED FAGLAG

Norges Sildesalgslag		
2008	2009	(1 000 kr)
446	510	Norges Fiskerlags velferdsstasjoner
	120	Kjøp av tjenester fra Norges Fiskarlag
135	222	Støtte til faglag
22	10	Annonsering hos faglag
603	862	

NOTE 5 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

Norges Sildesalgslag

2008	2009	(1 000 kr)
116		Fiskernes ulykkeskasse
5 007	5 226	Diett-, reise- og møtekostnader
6 967	7 891	Diverse drifts- og adm.kostnader
2 444	1 771	Fremmedytelser
1 807	2 509	Markedsføring og informasjon
1 242	1 146	Diverse støttetiltak
17 583	18 543	Sum

NOTE 6 VARIGE DRIFTSMIDLER

Norges Sildesalgslag

(1 000 kr)	Driftsløsøre, inventar etc
Opprinnelig anskaffelseskost pr 1.1.	17 299
Tilgang i året	2 033
Avgang ved salg/uttrangering (anskaffelseskost)	
Anskaffelseskost 31.12.	19 332
Akkumulerte avskrivninger pr 1.1.	13 474
Avgang akkumulerte avskrivninger	
Årets ordinære avskrivning 1)	2 351
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12.	15 825
Bokført verdi pr 31.12	3 507
Økonomisk levetid	4 - 7 år
Avskrivningsplan	Lineær

Konsern

(1 000 kr)	Bygninger og tomter	Driftsløsøre, inventar etc	Kunst	Sum
Opprinnelig anskaffelseskost pr 1.1.	52 280	17 367	206	69 853
Tilgang i året	3 528	2 033		5 561
Avgang i året til anskaffelseskost				
Anskaffelseskost 31.12.	55 808	19 400	206	75 414
Akk. av- og nedskrivninger pr 1.1.	30 563	13 542		44 105
Avgang akkumulerte avskrivninger				
Årets avskrivninger 1)	513	2 351		2 864
Akk. av- og nedskrivninger pr 31.12.	31 076	15 893		46 969
Bokført verdi pr 31.12	24 732	3 507	206	28 445
Økonomisk levetid	0 - 33 år	4 - 7 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

1) Avskrivninger knyttet til hjemme-PC ordning 63, inngår i regnskapet i posten "Andre driftskostnader".

NOTE 7 DATTERSELSKAPER

(1 000 kr)

Firma	Forretn.-kontor	Stemme- og eierandel	Ansk.-tidspunkt	Bokført verdi	Resultat 2009	Egenkapital 31.12.09
Sildinvest AS	Bergen	100,00 %	1. jan. 1989	41 031	2 749	51 387

Aksjene er bokført til kostpris med tillegg for avgitte konsernbidrag (etter skatt).

NOTE 8 AKSJER OG ANDELER I TILKNYTTETE SELSKAP / ANDRE FORETAK

Norges Sildesalgslag

(1 000 kr)	Eierandel	Ansk.kost.	Bokført
Anleggsmidler:			
Catch Certificate SA	40 %	100	100

Konsern

(1 000 kr)	Eierandel	Ansk.kost.	Bokført
Anleggsmidler:			
Investering i tilknyttet selskap:			
Catch Certificate SA	40 %	100	100
Investering i aksjer og andeler:			
Skude Fryseri A/S	20 %	1 000	10
Seagarden ASA		340	340
Andre aksjeandeler		134	134
Sum		1 474	484

NOTE 9 FORDRINGER MED FORFALL SENERE ENN ETT ÅR

Norges Sildesalgslag

Konsern

2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
5 126	4 347	Andre fordringer	4 347	5 126
38 819	18 772	Fordring datterselskap 1)		
43 945	23 119	Sum	4 347	5 126

1) Lånet løper p.t. uten avtale om nedbetaling. Det er ikke stillet sikkerhet for lånet.

NOTE 10 KUNDEFORDRINGER

Fordringene er vurdert til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap med 2 mill kr i Norges Sildesalgslag, og med 2,03 mill i konsernet.

NOTE 11 FINANSPOSTER

Verdipapirportefølje 31.12.2009

Norges Sildesalgslag

(1 000 NOK)	Kostpris	Bokført verdi
Norske rentebærende plasseringer	78 683	71 237
Utenlandske rentebærende plasseringer	25 783	20 059
Norske aksjerelaterte plasseringer	61 584	53 707
Utenlandske aksjerelaterte plasseringer	47 483	42 650
Sum	213 533	187 652

Urealisert kursreserve (differanse mellom markedsverdi og bokført verdi) som pr 1.1. utgjorde 6,2 mill kr, er ved årets slutt økt til 16,4 mill kr.

NOTE 12 PENSJONSKOSTNADER, -MIDLER OG -FORPLIKTELSE

Laget og konsernet har foretakspensjonsordning i livforsikringsselskap for sine ansatte. Pensjonsordningen tilfredsstiller reglene i Lov om Obligatorisk Tjenestepensjon. Ordningen gir rett til fremtidige definerte ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Full alderspensjon utgjør tilnærmet 70% av pensjonsgrunnlaget (begrenset til 12G), og ordningen er tilknyttet uføre-, ektefelle- og barnpensjon. Pensjonsalderen er 67 år. Denne ordningen er sikret.

Laget har også førtid- og toppensjonsavtale (lønn over 12G) med adm.dir. Denne ordningen er ikke sikret, men finansieres over selskapets drift.

Laget er tilsluttet ordningen om Avtalefestet Førtidpensjon (AFP) fra 62 år til 67 år. I tillegg ytes det gavepensjon til AFP pensjonistene. Denne ordningen er også usikret og finansieres over driften.

Ved avvikling av Silfas AS overtok Sildinvest AS forpliktelse knyttet til 6 tidligere Silfas ansatte som finansieres over driften.

Lagets pensjonsordninger omfatter 99 personer samt 6 tidligere ansatte i Silfas.

Nedenfor vises fordeling av pensjonsmidler/forpliktelser på kollektive og usikrede ordninger

Kollektiv pensjonsordning

Norges Sildesalgslag

Konsern

2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
2 684	2 588	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 588	2 684
4 890	5 071	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 071	4 890
1 800	7 309	Resultatførte estimatendringer og avvik	7 309	1 800
	-16 031	Resultatført planendring	-16 031	
270	359	Administrasjonskostnader	359	270
-4 199	-4 670	Avkastning på pensjonsmidler	-4 670	-4 199
5 445	-5 374	Netto pensjonskostnad (før arbeidsgiveravgift)	-5 374	5 445
476	421	Periodisert arbeidsgiveravgift	421	476
5 921	-4 953	Netto pensjonskostnad (etter arbeidsgiveravgift)	-4 953	5 921
-89 938	-86 522	Beregnete pensjonsforpliktelser	-86 522	-89 938
76 324	77 531	Pensjonsmidler (til markedsverdi)	77 531	76 324
-1 919	-1 268	Arbeidsgiveravgift	-1 268	-1 919
27 726	34 206	Ikke resultatført virkning av estimatavvik	34 206	27 726
12 193	23 948	Netto pensjonsmidler	23 948	12 193

Avtalefestet pensjonsordning og sikrede ordninger

Norges Sildesalgslag (1 000 kr)			Konsern	
2008	2009		2009	2008
527	545	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	545	527
446	529	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	529	446
293	196	Resultat førte endringer og estimatavvik	489	674
1 266	1 270	Netto pensjonskostnad (før arbeidsgiveravgift)	1 563	1 647
137	151	Periodisert arbeidsgiveravgift	151	137
1 403	1 421	Netto pensjonskostnad (etter arbeidsgiveravgift)	1 714	1 784
9 269	10 825	Beregn. pensjonsforpl. AFP og udekkete ordninger	11 505	9 984
-2 646	-3 360	Ikke resultatførte endringer og estimatavvik	-3 360	-2 646
1 307	1 526	Periodisert arb. giveravgift	1 526	1 307
7 930	8 991	Sum pensjonsforpliktelser etter arb.g.avg.	9 671	8 645

Økonomiske forutsetninger

Norges Sildesalgslag (1 000 kr)			Konsern	
2008	2009		2009	2008
5,8 %	5,4 %	Diskonteringsrente	5,4 %	5,8 %
4,0 %	4,0 %	Forventet lønnsregulering/G-regulering	4,0 %	4,0 %
4,0 %	2,5 %	Forventet pensjonsregulering	2,5 %	4,0 %
6,3 %	5,6 %	Forventet avkastning på fondsmidler	5,6 %	6,3 %
0-8 %	0-8 %	Frivillig avgang medlemmer over/under 40 år	0-8 %	0-8 %
30 %	30 %	Uttakstilbøyelighet AFP	30 %	30 %

Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlige benyttede forutsetninger. Det er i 2009, etter forhandlinger med de ansatte, foretatt endringer i avtalt regulering av løpende pensjon fra G-regulering til KPI regulering. Dette medfører en reduksjon i selskapets brutto pensjonsforpliktelse. Konsekvens av endring i avtalen fremkommer etter aktuarberegning som "Resultatført planendring", jfr note 3.

NOTE 13 SKATTEKOSTNAD

Årets skattekostnad fremkommer slik:

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
480	555	Betalbar formuesskatt	555	480
-69	-124	Endring betalbar skatt tidligere år	-124	31
-1 715		Justering som følge av "krisepakke"		-1 715
	4 936	Betalb. skatt av årets resultat før effekt av kons.bidrag	4 936	
-7 892	8 361	Endring i utsatt skatt	11 251	-15 169
		Korreksjon vedrørende ligning 2007	-2 821	
-9 196	13 729	Skatt på ordinært resultat	13 798	-16 374

Betalbar skatt i balansen består av:

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
	4 937	Inntektsskatt		
	-4 027	Skatteeffekt av konsernbidrag		
480	555	Formuesskatt		
480	1 465	Betalbar skatt		

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring

Norges Sildesalgslag (1 000 kr)			Konsern	
2008	2009		2009	2008
-2 334	-2 393	Driftsmidler	-9 444	-11 028
-1 812	-1 920	Fordringer	-1 933	-2 073
-32 604	-13 213	Verdipapirer	-13 213	-32 604
		Pensjonsforpliktelser	-680	-715
		Ubenyttet godtgjørelse	-355	-355
272	218	Gevinst og tapskonto	3 339	4 173
4 263	14 956	Pensjonsmidler	14 956	4 263
		Fremførbart underskudd - korreksjon ligning 07 i 09		-10 075
		Underskudd til fremføring		-15 222
-32 214	-2 352	Sum	-7 329	-63 635
-9 020	-659	Netto utsatt skatt forpliktelse / utsatt skatt fordel (-)	-2 052	-17 818
		Ikke balanseført utsatt skattefordel	1 974	2 462
-9 020	-659	Netto utsatt skatt forpliktelse / utsatt skatt fordel (-)	-79	-15 356

NOTE 14 PANTSTILLELSER

Laget har stilt kundefordringer som pant for en trekkrettighet på MNOK 500.

Bokført verdi av pantsatte eiendeler utgjør:

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
283 124	267 800	Kundefordringer	267 866	283 165
283 124	267 800	Totalt	267 866	283 165

NOTE 15 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
	793	Kundefordringer		
-12	-12	Leverandørgjeld		
38 819	18 772	Fordringer datterselskaper *)		
-10 011	-14 381	Kortsiktig gjeld (konsernbidrag)		

*) Posten vedrører lån til Sildinvest AS som er avdragsfritt og renteberegnes med 12 måneders NIBOR + 1,8%. Lånet løper p.t uten avtale om nedbetaling.

NOTE 16 EGENKAPITAL

Norges Sildesalgslag					Konsern
(1 000 kr)	Reservefond	Felleseid andelskapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital	Total egenkapital
Egenkapital 01.01.	20 990	4 517	124 596	150 103	120 154
Årets endring i egenkapital:					
Årets resultat (disponert)			34 352	34 352	37 101
Egenkapital 31.12.	20 990	4 517	158 948	184 455	157 254

NOTE 17 TAPSFOND FOR DEKNING AV EGENRISIKO

Fiskeri- og Kystdepartementet har gitt Norges Sildesalgslag tillatelse til å anvende inntil MNOK 50 av inndratte midler til et tapsfond for dekning av lagets egenrisiko ved oppgjør for salg i første hånd dersom kjøper ikke er i stand til å gjøre opp for seg. Departementet anser midlene for disponert når de er avsatt til fondet, men at midlene blir tilbakeført til inndratte midler dersom laget på et senere tidspunkt finner det riktig å redusere fondets størrelse.

Når det gjelder øvrige inndratte midler fremkommer disse under "Annen kortsiktig gjeld".

NOTE 18 SKATTESAK I SILDINVEST AS

Ligningskontoret varslet i 2006 endring av ligning for 2004 knyttet til fradragsføring av tap på aksjer i Silfas AS. Avgjørelsen ble påklaget. Ligningsnemnda kom i 2007 til samme resultat som ligningskontoret. Mottatt krav, MNOK 8,5, ble innbetalt i 2008. Saken ble klaget inn for skatteklagenemnda, og selskapet fikk medhold i sin klage.

Kontantstrømoppstilling

Norges Sildesalgslag			Konsern	
2008	2009	(1 000 kr)	2009	2008
		KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:		
-54 787	48 082	Ordinært resultat før skattekostnad	50 899	-55 293
-5 112	1 358	Periodens betalte skatt	1 358	-5 498
2 235	2 351	Ordinære avskrivninger	2 864	3 781
613	-10 694	Pensjonskostnad uten kontanteffekt	-10 729	1 766
50 008	-20 406	Effekt av kursendring markedsbaserte aksjer og obligasjon	-20 453	50 008
		Tap / gevinst ved salg av anleggsmidler		1 723
-109 569	14 531	Endring i kundefordringer	14 504	-109 591
-9 094	-1 232	Endring i leverandørgjeld	-602	-9 822
-31 772	932	Endring i verdipapirbeholdning	932	-32 896
46 380	-44 296	Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	-43 468	42 114
-111 098	-9 374	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	-4 695	-113 708
		KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:		
-2 079	-2 033	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-5 562	-2 709
		Innbetalinger ved salg av finansielle anleggsmidler		52
	100	Utbetalinger ved kjøp av finansielle anleggsmidler	100	
		Innbetalinger ved salg av finansielle anleggsmidler		-193
-2 079	-1 933	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-5 462	-2 850
		KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:		
109 371	8 910	Netto endring i kassekreditt	7 760	112 752
109 371	8 910	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	7 760	112 752
-3 806	-2 397	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	-2 397	-3 806
11 259	7 453	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	7 452	11 259
7 453	5 056	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	5 055	7 453

Revisjonsberetning for 2009

Deloitte.

Deloitte AS
Damsgårdsveien 135
Postboks 6013 Postterminalen
N-5892 Bergen
Norway

Tlf: +47 55 21 81 00
Faks: +47 55 21 81 33
www.deloitte.no

Til representantskapsmøtet i Norges Sildesalgslag

REVISJONSBERETNING FOR 2009

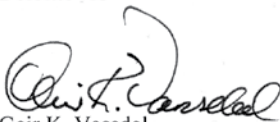
Vi har revidert årsregnskapet for Norges Sildesalgslag for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 34.352.486 for morselskapet og et overskudd på kr 37.101.000 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimer, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet, er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Bergen, 20. april 2010
Deloitte AS

Geir K. Vassdal
statsautorisert revisor

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu, a Swiss Verein, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/no/omoss for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu and its member firms.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu

Medlemmer av Den Norske Revisorforening
org.nr: 980 211 282

Kontroll- og fullmaktsnemndas beretning 2009

TIL REPRESENTANTSKAPET I NORGES SILDESALGSLAG

Kontroll- og fullmaktsnemnda har i beretningsåret ført tilsyn med Norges Sildesalgslags virksomhet i samsvar med gjeldende instruks, fastsatt av representantskapet 20. juni 1989.

Kontrollnemnda har i forbindelse med årsavslutningen for regnskapsåret 2009 gjennomgått årsmeldingen, årsregnskapet og revisors beretning for Norges Sildesalgslag.

Med henvisning til revisors beretning av 20.04.2010 anser Kontrollnemnda at det fremlagte årsregnskap kan fastsettes som Norges Sildesalgslags årsregnskap for 2009.

Bergen, 23. april 2010

KONTROLL- OG FULLMAKTSNEMNDA

Helge Vikshåland

Odd Kjell Sjøvik

Håkon Gullvik

DRIFTSMELDING

Innholdsoversikt:

Salgsutvalgene

- Salgsutvalget for konsumråstoff
- Salgsutvalget for hermetikkråstoff
- Salgsutvalget for mel, olje og fôr

Omsetningssituasjonen

- Konsumsektoren
- Mel- og oljesektoren

De enkelte fiskeslag

- Nvg-sild
- Nordsjøsild
- Makrell
- Hestmakrell
- Lodde – Barentshavet
- Lodde – Jan Mayen
- Kolmule
- Tobis
- Øyepål
- Havbrisling
- Kystbrisling

Kontroll

Ressursoversikt 2009

Salgsutvalgene

Salgsutvalget for konsumråstoff

Salgsutvalget gjennomfører sitt arbeid innenfor det ansvarsområdet som er nedfelt i instruks fra lagets styre. De viktigste områder er:

- gjennomføre prisdrøftinger og fastsette minstepriser for pelagisk fisk til konsumanvendelse
- foreslå omsetningsbestemmelser for konsum
- fastsette aktuelle reguleringer
- disponere inntrukne midler
- gjøre vedtak om disponering av midler til føringstilskudd
- behandle reklamasjonssaker vedrørende konsum

Minsteprisene på sild til konsum, som ble gjort gjeldende fra 14. juli 2008 ble videreført ved inngangen til 2009. Likedan ble minsteprisene på makrell til konsum som ble gjort gjeldende 30. juni 2008, videreført inn i 2009.

Gjenopptagelse av et kommersielt loddefiske i Barentshavet i 2009 medførte at kjøper- og fiskersiden måtte få på plass et minsteprisregime for lodde. Prosessen startet med et møte i Bergen onsdag 3. desember 2008, med etterfølgende gjennomgang hos Meklingsnemnda for pelagisk fisk i Oslo tirsdag 16. desember 2008. Videre ble det avviklet et møte mellom partene i Bergen mandag 19. januar 2009 om saken. Onsdag 11. februar lyktes det til sist partene å nå frem til en prisavtale på et møte i Bergen.

Minsteprisene på sild gjaldt frem til torsdag 30. april. Med virkning fra 1. mai ble kjøpersiden og Norges Sildesalgslag enig om å innføre en samfengt minstepris for nordsjøsild til konsum på NOK 3,75 pr kg, mens minsteprisene for sild som gjaldt for første tertial 2009 ble videreført for nvg-sild.

Handicapet på Danmark, på 0,15 pr kg, stod uforandret gjennom 2009.

Med virkning fra 1. august 2009 ble det innført nye felles minstepriser for nordsjøsild og nvg-sild. Prisene ble avtalt mellom kjøper- og fiskersiden på et møte i Bergen 15. juni.

De tradisjonelle prisdrøftingene for makrell gikk parallelt med sildedøftingene 15. og 16. juni. Kjøper- og fiskersiden ble på møtet enige om å videreføre minsteprisene på makrell som ble gjort gjeldende 30. juni 2008.

Vintersesongen 2009 ble relativt utfordrende omsetningsmessig både i forhold til nvg-sild og lodde. Med bakgrunn i rekordstore nvg-sild fangster ble fisket stoppet 15. januar. Ved gjenåpningen dagen etter ble det innført en ventetidsregulering med unntak for de minste fartøyene. Fisket måtte imidlertid stoppes på nytt 1. februar på grunn av avtaksvansker. Gjenåpning ble også denne gang foretatt dagen etter. Men nå ble ventetidsreguleringene strammet inn og differensiert avhengig av fartøyets last i tillegg til at det ble fastsatt minste utbudsområder avhengig av fartøyets last. Torsdag 5. februar ble nvg-sild fisket stoppet for tredje gang med gjenåpning 6. februar. Ventetidsreguleringene ble denne gang strammet inn ytterligere. Den 8. februar ble tidsbegrensningen redusert og den 11. februar ytterligere redusert. Den 25. februar ble tidsbegrensningen opphevet. Allerede to dager etter opphevelsen ble direktehåvingsfisket etter nvg-sild, som på denne tiden pågikk sør for 62°N, stoppet på nytt som følge av avtaksvansker. Fisket etter den tid ble regulert med tørnregulering og en turkvote på 150 t for direktehåving til konsum. Fartøy som ønsket å delta i direktehåvingsfisket måtte melde seg for Norges Sildesalgslag.

Loddefisket i Barentshavet ble åpnet 26. januar i 2009 og dagen etter kom de første innmeldingene. Tirsdag 27. januar meddelte kjøpersiden at de ville innføre kjøpestopp for all konsumlodde fra og med torsdag 5. februar. Bakgrunnen var manglende enighet om minsteprisregimet for lodde for 2009. I denne situasjonen stoppet loddefisket etter hvert opp. Den 11. februar ble kjøpestoppen opphevet i tilknytning til at fisker- og kjøpersiden ble enige om minstepriser for 2009, jfr. ovennevnte. Først den 23. februar, to uker etter de foregående fangstene ble innmeldt, kom fisket i gang igjen.

Lørdag 7. mars stoppet Norges Sildesalgslag konsumloddefisket for levering på strekningen Træna og nordover. Fisket ble gjenåpnet dagen etter med utseilingsregulering. Bakgrunnen for denne reguleringen var signaler fra kjøpersiden om at de ville begrense innkjøpet av lodde for rognloddeproduksjon til ca 20.000 t produsert vare. Det enkelte fartøy ble gitt adgang til å levere 23 % av fartøyets disponible loddekvote for 2009 til rognloddeproduksjon på strekningen Træna og nordover. I tillegg ble det satt et minste utbudsområde (Honningsvåg – Træna) for fangster på 250 t og mer. Tirsdag 17. mars ble omsetningsreguleringen opphevet.

I det direkte fisket etter nordsjøsild for levering til konsum ble det i 2009 iverksatt utseilings- og turkvoteregulering i tilknytning til matjes-sesongen. I denne sammenheng ble fisket stoppet fredag 29. mai og tørnregulering påbegynt etter loddtrekning samme dag. Med virkning fra fredag 5. juni ble reguleringen justert ved at fartøyer som fisket for levering til filet fikk en turkvote på 300 t.

Avviklingen av makrell og nvg-sildfisket høsten 2009 fungerte relativt godt og det ble ikke behov for å iverksette omsetningsreguleringer av noe slag.

Salgsutvalget fattet vedtak om disponering av inntrukne midler fra 2007 og 2008.

I samsvar med instruks fra styret gjorde utvalget vedtak om retningslinjer for disponering av midler avsatt til føring av 1) sild til konsum- og mel-/oljeanvendelse og 2) låssatt makrell/hestmakrell og krokfanget makrell til produksjonsanvendelse og 3) lodde til mel-/oljeanvendelse i 2009.

Salgsutvalget for konsumråstoff avviklet totalt 31 møter i 2009 (19 møter i 2008), hvorav 5 ordinære møter og 26 telefonmøter. Totalt ble det behandlet 129 saker i løpet av året (78 saker i 2008).

Salgsutvalget for hermetikkråstoff

Salgsutvalget har utøvd sitt arbeid innenfor den instruks som er fastsatt av styret.

NSS og King Oscar var enige om følgende priser på brisling til hermetikk for 2009-sesongen; NOK 5,30 pr kg (avhentet ved lås) og NOK 6,80 pr kg ved levering direkte til anlegg, mot tilsvarende NOK 5,55 pr kg og NOK 6,90 pr kg i 2008.

Utvalget la ellers retningslinjer for gjennomføring av sesongen ved fastsettelse av omsetningsbestemmelser og -reguleringer og disponering av støtte midler fra Fiskeri- og Kystdepartementet.

Salgsutvalget for hermetikkråstoff avviklet 6 møter i 2009 (6 møter i 2008), hvorav 2 ordinære møter og 4 telefonmøter. Totalt ble det behandlet 22 saker i løpet av året (25 saker i 2008).

Salgsutvalget for mel, olje og før.

Salgsutvalget avholdt fem møter i 2009, hvorav fire av disse pr telefon. Utvalgets viktigste oppgave er å gjennomføre prisdrøftinger med FHL, sektorgruppe fiskemel hvor en avtaler rammeverket for kommende års omsetning. Forhandlingene ble gjennomført i desember 2009 og ble avsluttet med enighet mellom partene. Utvalget har i forhandlingene de siste årene fokusert på å få en løsning for alle fiskeslag hvor den prisen som bestemmes gjennom auksjonen ikke i etterkant skal justeres etter prøver for fett og tørrstoff. Så langt har en ikke lyktes å få FHL med på denne modellen for andre fiskesalg enn kolmule. En kan jo gjerne spørre hvorfor dette er så vanskelig når en ser at mange av de leveringsavtaler som blir inngått inneholder klausul om at pris ikke skal reguleres etter analyseresultat for fett og tørrstoff.

Minsteprisene er justert gjennom året etter variasjon i markedsindikatorer avtalt mellom partene. Markedet utviklet seg i positiv retning for fiskemelet (+25 %) og negativt for fiskeoljen (– 25 %). Gjennomsnittsprisen for alt råstoff omsatt til fiskemel og fiskeolje økte fra NOK 1,06 pr kg i 2008 til NOK 1,33 pr kg 2009. (+25 %)

Omsetningen gjennom året gikk stort sett tilfredsstillende, i den sammenheng vises det til nærmere orientering om råstoff til mel/olje i driftsmeldingen under omtalen av de enkelte fiskeri.

Utvalget fastsatte retningslinjer for føringstilskudd, og selv om behovet viste seg ikke å være så stort er dette et viktig tiltak for å holde omsetningen i gang i enkelte perioder.

Gjennom året har en avsluttet testingen av trommelsil som avsilingsystem ved levering av fangst. Prosjektet ble gjennomført i regi av Nofima med en styringsgruppe fra FHL og Norges Sildesalgslag (NSS). For de råstoffslag og råstoffkvaliteter som ble benyttet så en små forskjeller i utlosset volum og kvalitet ved bruk av tradisjonell båndsil eller trommelsil.

Gjennom disponering av inntrukne midler ble det i 2009 gitt kr 100.000,- i støtte til foringsforsøk med rensset fiskeolje og kr 15.000,- til gjennomføring av tobistokt, sistnevnte etter søknad fra Sør-Norges Trålerlag. Inntrukne midler ble også benyttet til å dekke utgiftene til analyser av fett og tørrstoff ved Nofima, totalt ble det utgiftsført i overkant av 1,4 mill kr til dette i 2009.

Twisten som oppstod etter analysefeil ved Nofima i 2007 endte opp i en rettsak mot Egersund Sildeoljefabrikk hvor NSS krevde oppgjør til fiskerne etter riktige analyseverdier. NSS vant frem med sine synspunkt både i tingretten og

ved ankebehandling i lagmannsretten. Saken ble også forsøkt fremmet for Høyesterett med ble avvist for behandling der. NSS vant saken på alle punkt og fikk også tilkjent full dekning av alle saksomkostninger.

Omsetningen

Lagets samlede omsetning i 2009 ble på NOK 5,75 mrd, mot NOK 5,79 mrd i 2009.

Omsatt kvantum og verdi gjennom Norges Sildesalgslag i femårsperioden 2005 - 2009					
År	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum (i 1 000 tonn)	1.784	1.645	1.835	1.900	2.004
Verdi (NOK mrd)	5,79	4,82	4,96	5,79	5,75

Konsumsektoren

Verdien av lagets omsetning til konsum var i 2009 på NOK 5,14 mrd, hvilket er identisk til tilsvarende verdi i 2008. Omsatt kvantum gikk opp med 266.000 t, fra 1.302.000 t i 2008 til 1.548.000 t i 2009.

Omsatt kvantum og verdi til konsum i femårsperioden 2005 - 2009:					
År	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum (i 1 000 tonn)	1.005	883	1.036	1.302	1.548
Verdi (NOK mrd)	5,21	3,83	3,69	5,14	5,14

For **norske fiskere** gikk verdien av omsatt kvantum til konsum ned med NOK 0,10 mrd, fra NOK 4,35 mrd i 2008 til NOK 4,25 mrd i 2009. En reduksjon på vel 2 %. Omsatt kvantum gikk opp med 21 %, fra 1.157.000 t i 2008 til 1.401.000 t i 2009. Til tross for en betydelig kvantumsoppgang ble omsetningsverdien lavere i 2009 enn i 2008. Dette skyldes først og fremst lavere priser på makrell og nvg-sild i 2009 sammenlignet med 2008.

For nvg-sild gikk gjennomsnittsprisen for norske fartøyers leveranser ned med 10 %, fra NOK 2,81 pr kg i 2008 til NOK 2,53 pr kg i 2009. Leveransene til konsum gikk opp med 63.000 t til 950.000 t i 2009. Samlet resulterte dette i en verdireduksjon for nvg-sild på NOK 93 mill, fra NOK 2.498 mrd i 2008 til NOK 2.405 mrd i 2009. Norges nvg-sild kvote var i 2009 på 1.002.230 t mot 925.980 t i 2008. Den disponible kvoten for norske fartøyer i 2009 var videre avhengig av ordningen med kvotefleksibilitet, se avsnittet om regulering under nvg-sild.

For sild sør for 62°N (nordsjø-sild) gikk omsetningsverdien ned med NOK 48 mill, fra NOK 226 mill i 2008 til NOK 178 mill i 2009. Årsaken til reduksjonen er redusert kvantum til konsum. Leveransene til konsum gikk ned

med 13.000 t til 47.000 t i 2009. Gjennomsnittsprisen økte fra NOK 3,73 pr kg i 2008 til NOK 3,78 pr kg i 2009. Norsk disponibel nordsjø-sildkvote gikk ned fra 63.960 t i 2008 til 53.400 t i 2009.

For makrell gikk omsetningsverdien ned med NOK 387 mill, fra NOK 1.363 mrd i 2008 til NOK 0,975 mrd i 2009. Mens leveransene til konsum ble uforandret fra 2008 til 2009, 121.000 t, gikk prisene ned med 28 % fra NOK 11,22 pr kg i 2008 til NOK 8,05 pr kg i 2009. Norsk disponibel kvote gikk opp fra 120.450 t i 2008 til 190.802 t i 2009. Den 2. oktober 2009 stoppet EU norsk makrell-fiske i EU-sonen med de følger at fisket stoppet opp og nærmere 70.000 av den norske kvoten forble ufisket i 2009. Dette forklarer det store avviket mellom norsk disponibel kvote og konsumleveransene i 2009.

Mens det i 2008 ble levert 12.100 t hestmakrell til konsum, ble kvantumet i 2009 71.600 t. Til tross for at gjennomsnittsprisen gikk ned fra NOK 8,43 pr kg i 2008 til NOK 3,90 pr kg i 2009, resulterte kvantumsøkningen i at omsetningsverdien av hestmakrellfisket gikk opp fra totalt NOK 102 mill i 2008 til NOK 279 mill i 2009.

I 2009 ble det for første gang siden 2003 åpnet for et ordinært loddefiske i Barentshavet. Totalt ble det levert 157.000 t lodde til konsum av en disponibel kvote på 233.000 t som i sin helhet ble fisket. Omsetningsverdien av konsumleveransene ble NOK 305 mill. Til sammenligning resulterte forsknings- og forvaltningsfisket i 2008 i 5.100 t til en verdi av NOK 36 mill.

Verken vinteren 2009 eller sommeren/høsten 2009 ble det åpnet for loddefiske i havområdene ved Island, Grønland og Jan Mayen. I 2008 derimot var det et vinterfiske og det ble levert 28.200 t lodde til konsum til en verdi av NOK 57 mill av norske fartøyer.

Relativt lave mel/olje priser kombinert med praktiske hensyn resulterte i at det også i 2009 ble levert en del kolmule til konsum. Totalt ble det levert 49.000 t til en samlet verdi på NOK 88 mill, mens tilsvarende tall for 2008 var 37.000 t til en samlet verdi på NOK 52 mill. Gjennomsnittsprisen (inkludert sjølproduksjon) økte fra NOK 1,39 pr kg i 2008 til NOK 1,79 pr kg i 2009. Verdien av kystbrisling gikk opp fra NOK 17,3 mill i 2008 til NOK 18,3 mill i 2009. Hovedårsaken til oppgangen var økt kvantum fra 3.200 t i 2008 til 3.500 t i 2009.

For **utenlandske fiskere** gikk verdien av konsum-omsetningen opp med NOK 102 mill fra NOK 790 mill i 2008 til NOK 892 mill i 2009. Omsatt kvantum gikk opp fra 145.000 t til 147.000 t. Verdiøkningen skyldes først og fremst økte leveranser av makrell. Utenlandske fartøyer oppnådde en gjennomsnittspris på makrell i 2009 på NOK 8,55 pr kg mot NOK 10,24 pr kg i 2008.

Verdien av omsatt kvantum fra utenlandske fartøyer utgjorde totalt 17,4 % av lagets omsetningsverdi til konsum i 2009, mot 15,4 % i 2008.

Omsatt kvantum og verdi av makrell til konsum i femårsperioden 2005 – 2009 – utenlandske fartøyer:					
År	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum (i 1 000 tonn)	45	39	46	51	84
Verdi (NOK mrd)	0,50	0,40	0,38	0,58	0,71

Mel- og oljesektoren

Verdien av lagets omsetning til mel/olje var i 2009 NOK 0,61 mrd mot NOK 0,65 mrd i 2008. Dette tilsvarer en reduksjon på 7 %. Reduserte leveranser trekker ned, mens økte priser trekker opp. Gjennomsnittsprisen for levering til mel-/oljeanvendelse gikk opp fra NOK 1,09 pr kg i 2008 til NOK 1,33 pr kg i 2009, mens omsatt kvantum gikk ned fra 598.000 t i 2008 til 456.000 t i 2009.

Av totalomsetningen til NSS i 2009 stod mel- og oljesektoren for 10,5 % av omsatt verdi (11,2 % i 2008) og 22,8 % av omsatt kvantum (31,5 % i 2008).

Omsatt totalkvantum, verdi og pris til mel og olje i syvårsperioden 2003 - 2009							
År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum (i 1 000 tonn)	1.250	1.128	780	762	798	598	456
Verdi (NOK mill)	1.090	933	575	991	1.271	649	606
Gj. snittspris pr. kg	0,87	0,83	0,74	1,30	1,59	1,09	1,33

Verdien av omsetningen til mel/olje for **norske fiskere** gikk ned med NOK 60 mill fra NOK 610 mill i 2008 til NOK 550 mrd i 2009. Levert kvantum fra norske fiskere gikk ned med 151.000 t, fra 567.000 t i 2008 til 416.000 t i 2009.

Norske fiskere leverte totalt 363.000 t til norske anlegg og 54.000 t til utenlandske anlegg i 2009. I 2008 ble det levert 452.000 t til norske anlegg og 114.000 t til utlandet. Verdien av norske fartøyers mel-/oljelandinger i Norge gikk ned med NOK 15 mill sammenlignet med 2008, mens tilsvarende verdi for landinger i utlandet gikk ned med NOK 52 mill.

For **utenlandske fiskere** gikk verdien av mel-/oljelandinger i Norge opp med NOK 24 mill, fra NOK 35 mill i 2008 til NOK 59 mill i 2009. Leveransene gikk opp med 9.000 t, fra 31.000 t i 2008 til 40.000 t i 2009. Verdien av de utenlandske landingene til mel/olje utgjorde 9,7 % av lagets omsetningsverdi til mel/olje i 2009, mot 5,4 % i 2008.

Omsatt kvantum og verdi til mel og olje for utenlandske fartøyer i femårsperioden 2003 - 2009:							
År	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum (i 1 000 t)	130	61	5	28	56	31	40
Verdi (NOK mill)	110	52	5	39	88	35	59

De enkelte fiskeslag

Presentasjonen av det enkelte fiskeslag inneholder fire hovedpunkter; 1) regulering, 2) fisket, 3) utenlandske fartøy og 4) omsetning. Punkt 3) går ut når det ikke er omsatt fangst av utenlandske fartøy. For de største fiskeslagene inneholder presentasjonen innledningsvis også en kort beskrivelse av det internasjonale avtaleverket for forvaltningen av fiskeslaget.

Videre er det i presentasjonen benyttet regnskapstall for fangstkvanter/fangstverdier. Tallene må derfor ikke forveksles med fangstkvanter/fangstverdier som relaterer seg til kvoteår. Omsatt fangst/omsatt verdi for det enkelte fiskeslag er identisk med tallene i Omsetningsstatistikk 2009.

Fangsttall er oppgitt i tonn (t) og avrundet til nærmeste 100 t. Fangster mindre enn 50 t er angitt med 0. Ikke registrert fangst er angitt ved tegnet " – ". Tall i parentes er tilsvarende tall i 2008. Kvoter er oppgitt i tonn.

NVG-SILD

Rammeverket for den internasjonale forvaltningen av fisket etter nvg-sild er nedfelt i en fempart-avtale mellom Norge, Russland, Færøylene, Island og EU, og gjennom den nordøst-atlantiske fiskerikommisjon (NEAFC). Som for 2008 lyktes det også partene å nå frem til en omforent avtale for 2009, herunder bilaterale kvoteadgangsarrangement. Forsker-anbefalingen ble lagt til grunn for kvote-fastsettelsen. Norges kvote for 2009 ble satt til 1.002.230 t (61 % med utgangspunkt i en TAC på 1.643.000 t). I 2008 var kvoteanbefalingen fra forskerne på 1.518.000 t nvg-sild.

Norske kvoter av nvg-sild i perioden 2005 – 2009:					
År	2005	2006	2007	2008	2009
Norsk kvote (t)	578.500	564.200	780.800	925.980	1.002.230

Regulering

Norsk kvote av nvg-sild fordelt på fartøygrupper i 2009 (2008):		
Ringnot	521.076 t	(481.273 t)
Trål	109.805 t	(101.418 t)
Kyst	367.349 t	(339.289 t)
Sum	998.230 t	(921.980 t)

Av norsk disponibel kvote for 2009 på 1.002.230 t ble det avsatt et kvantum til forskning/forvaltning på 3.000 t og 1.000 t til agn.

Ringnot

Ringnotgruppen ble tildelt fartøykvoter etter "universal-nøkkelen". Faktoren ble satt til 12,46 den 27. januar. Ordningen med kvotefleksibilitet på fartøynivå for ringnot- og trålgruppen ble videreført i 2009. Ordningen innebar 1) at fartøy kunne overføre inntil 10 % av sin fartøykvote i 2009 til 2010 og 2) at fartøy kunne forskuttere inntil 10 % av fartøykvoten i 2009 ved at det forskutterte kvantumet ble trukket fra på 2010 kvoten.

Trål

Trålerne ble regulert med fartøykvoter etter fartøyenes basistonnasje. Faktoren ble fastsatt til 9,4 den 5. februar. Trålere kunne også benytte seg av kvotefleksibilitet, se avsnittet foran.

Kyst

Ordningen med maksimalkvoter med en garantert kvote i bunn ble videreført i 2009. Kvoteenheten for fastsettelse av maksimalkvote ble fra årets start satt til 90 t med en garantert kvoteenhhet på 57 t. Fredag 23. oktober ble gruppens fiske stoppet. Uavhengig av stoppen kunne kystfartøy fortsette fisket innenfor den garanterte kvoten.

Kystfartøy kunne i 2009 forskuttere inntil 10 % av sin garanterte kvote, et kvantum som ville bli trukket fra deres kvote i 2010.

Som i 2008 ble det også i 2009 åpnet for et fiske innenfor fire nautiske mil fra grunnlinjene i den nordøstlige del av Norges økonomiske sone. Fartøy under 21,35 m eller med

lasteromsvolum under 150 m³ kunne delta. Det ble satt en kvantumsbegrensning på 5.000 t for dette fisket.

Også i 2009 ble det avsatt 2.000 t til fartøy uten deltageradgang som fisker sild kun med landnot eller garn.

Fisket

Ringnot

Fisket foregikk i første del av vintersesongen utenfor Vesterålen/Lofoten. Fra månedsskiftet januar/februar foregikk fisket sørover kysten, mens silden var underveis til Møre. Vinterfisket fortsatte frem til midten av februar, i hovedsak i områdene mellom 62°N og Grip/Smøla.

Høstsesongen kom i gang i første del av september og fisket foregikk på felt opptil 200 n.mil nordvest av Vesterålen. Fra månedsskiftet september/oktober trakk fisket sørover og i en periode ble det også fisket i Smuthavet der det ble funnet relativ stor sild. Fisket pågikk tilnærmelesvis uten opphold med stor intensitet og varierende ukefangster frem til midten av desember. Siste innmelding kom den 13. desember.

Totalt fisket ringnot 514.500 t, hvorav 509.500 t gikk til konsum.

Trål

Vinterfisket foregikk i januar og februar, mens høstfisket kom i gang i begynnelsen av oktober og pågikk frem til 7. desember. Mens vinterfisket fulgte sildas vandring sørover langs kysten, foregikk høstfisket nordvest av Vesterålen og senere vest av Vesterålen/Lofoten.

Totalt fisket trål 111.000 t, hvorav 101.000 t gikk til konsum.

Kyst

Vinterfisket foregikk i hovedsak utenfor Vesterålen/Lofoten. I begynnelsen av februar fortsatte fisket sørover til fiskefeltene utenfor Møre og videre sørover til Rogalandsfjordene. Fisket i sør pågikk med avtagende intensitet helt frem til utløpet av april. I mars ble det også en del låssettingsfiske med totalt innmeldt 7.000 t.

Finnmarksfisket som pågikk fra 25. juni og frem til 22. juli resulterte i 1.100 tonn til mel-/oljeanvendelse. Seks fartøyer deltok i dette fisket.

Høstsesongen startet opp i august. Hovedfisket om høsten foregikk i oktober med 81.000 t.

Etter stoppen 23. oktober ble det fisket innenfor det enkelte fartøys garanterte kvote eller fleksikvote. Høstfisket, som pågikk frem til jul, foregikk i hovedsak nordvest/nord av Vesterålen. Det ble også en del låssetting i andre halvår.

Med bakgrunn i låssettingsfisket utenfor Vestlandskysten om vinteren og ellers en del låssetting gjennom året resulterte låssettingsfisket i totalt 14.700 t i 2009 (hvorav 4.100 t til mel/olje) mot 1.500 t i 2008. Landnotfartøy fisket 2.700 t i 2009 mot 700 t i 2008.

Totalt fisket kyst 394.400 t, hvorav 336.900 t til konsum.

Utenlandske fartøy

I 2009 gikk omsetningen av nvg-sild fra utenlandske fartøyer ned sammenlignet med 2008. Mens det ble omsatt 96.500 t i 2008, ble det omsatt 68.200 t i 2009. De direkte leveransene til konsum økte noe fra 2008 til 2009, men en betydelig nedgang i såkalt "mellomlagring" resulterte altså i nedgang. De omsatte fangstene ble utelukkende landet i Norge i 2009. I gjennomsnitt ble det til konsum oppnådd NOK 2,80 pr kg mot NOK 2,89 pr kg i 2008. Gjennomsnittsprisen for nvg-sild til mel-/olje ble NOK 1,55 pr kg mot NOK 1,50 pr kg i 2008.

Verdien av utenlandske fartøyers omsetning av nvg-sild gjennom NSS i 2009 utgjorde NOK 181 mill mot NOK 271 mill i 2008.

Omsetning

Første tertial 2009 ble det fisket 450.000 t nvg-sild av norske fiskere (451.000 t i første tertial 2008), hvorav 89 % ble levert til konsum (87 %). Norske fartøyer leverte 49.500 t til mel-/oljeanvendelse i perioden (59.000 t). Til tross for at en relativ stor andel av fangstene i første tertial gikk til konsumanvendelse, ble vintersesongen både utfordrende og krevende, se under *Salgsutvalget for konsumråstoff*.

Både høstsesongen 2007 og 2008 viste at konsumindustrien kunne ta hånd om et stort kvantum, og sådan var det optimisme for at høstsesongen 2009 også skulle kunne avvikles på en tilfredsstillende måte.

Høstfisket kom i gang for alvor i første halvdel av september. Sesongen forløp i det store og hele svært positivt. I den mest hektiske perioden av fisket i oktober og november varierte ukefangstene mellom 33.900 t på det laveste i uke 47 (16.11 – 22.11) og 76.800 t på det meste i uke 43 (19.10 - 25.10). Høsten 2009 ble det ikke behov for å gripe inn med omsetningsreguleringer på grunn av avtaksproblemer. Totalt sett fungerte avtaket godt.

Mens norske fiskere i gjennomsnitt oppnådde NOK 3,45 pr kg til konsum andre halvår 2008, oppnådde de første halvår 2009 NOK 2,24 pr kg. Andre halvår 2009 ble gjennomsnittsprisen NOK 2,72 pr kg. Gjennomsnittsprisen for konsumsild for norske fiskere for hele 2009 ble NOK

2,52 pr kg mot NOK 2,81 pr kg i 2008. Dette tilsvarer en prisreduksjon på 10,3 %.

I 2009 omsatte norske fiskere 68.400 t nvg-sild til mel-/oljeanvendelse til en gjennomsnittspris på NOK 1,40 pr kg. Tilsvarende tall i 2008 var 75.900 t til en gjennomsnittspris på NOK 1,35 pr kg.

I 2009 gikk 93,3 % av leveransene fra norske fiskere til konsum mot 92,1 % i 2008.

Norske fartøyers landinger i utlandet gikk marginalt ned fra 38.100 t i 2008 til 37.600 t i 2009.

Til opplysning ble det fisket 500 t av kystfartøy i tilknytning til såkalt "undervisning" og 2.500 t til forskningsformål i 2009. På agnknoten ble det registrert 650 t i 2009.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – nvg-sild:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	1.096.700 (1.078.500)
Total omsatt verdi (NOK mill):	2.694,2 (2.891,3)

For 2009 inkluderer omsatt kvantum/verdi 10.500 t avskjær til mel/olje til en verdi av NOK 12,4 mill. Tilsvarende inkluderer 2008-tallene 18.400 t avskjær til mel/olje til en verdi av NOK 19,9 mill.

Omsatt kvantum NVG-sild i 2009 fordelt på grupper, anvendelse og periode (i tonn):

	1.1.-30.4.				1.5.-31.12.				Hele året			
	Mel/olje	Konsum	Sjølprod	Sum	Mel/olje	Konsum	Sjølprod	Sum	Mel/olje	Konsum	Sjølprod	Sum
Kyst	42.300	222.300	-	264.600	14.800	114.600	-	129.400	57.100	336.900	-	394.000
Trål	7.100	47.700	-	54.800	2.900	53.300	-	56.200	10.000	101.000	-	111.000
Ringnot	-	123.000	5.300	128.300	1.200	371.100	10.200	382.400	1.200	494.100	15.500	510.700
Diverse	0	200	-	200	0	2.800		2.800	100	2.900	-	3.000
Utenl. Fartøy	3.800	11.200	600	15.600	3.400	39.100	9.400	52.000	7.200	50.300	10.000	67.500
Totalt	53.200	404.400	5.900	463.500	22.400	580.800	19.600	622.700	75.600	985.200	25.500	1.086.300

NORDSJØSILD

Nordsjøsild omfatter sild i Nordsjøen og sild i Skagerrak. Forvaltningen av nordsjøsild foregår innenfor det bilaterale fiskerisamarbeidet mellom Norge og EU. For 2009 ble det oppnådd enighet om å begrense fisket i Nordsjøen til 171.000 t og i Skagerrak til 37.722 t. Dette innebar en reduksjon av kvoten med 15 % eller med 30.227 t i Nordsjøen, mens kvoten i Skagerrak ble redusert med 27 % eller med 13.951 t sammenlignet med 2008.

Norske kvoter av nordsjøsild i perioden 2005 - 2009 (i tonn):

År	2005	2006	2007	2008	2009
Norsk kvote	166.152	140.798	106.563	63.960	53.400

Regulering

Norsk kvote av nordsjøsild fordelt på fartøygrupper i 2009 (2008):

Ringnot	38.861 t	(48.092 t)
SUK	2.481 t	(3.070 t)
Trål	3.639 t	(4.378 t)
Kyst	7.000 t	(7.000 t)
Sum	51.980 t	(62.540 t)

Av norsk disponibel kvote for 2009 på 53.400 t ble det avsatt et kvantum til forskning/undervisning på 1.420 t.

Norges disponible kvote av nordsjøsild i 2009 fordelt seg slik på fartøygrupper og områder:

	Nordsjøen	Skagerrak*	Sum
Ringnot	36.017	2.844	38.861
SUK	2.299	182	2.480
Trål	3.639	-	3.639
Kyst	4.000	3.000	7.000
Total	45.955	6.026	51.980

*Av totalkvoten i Skagerrak kunne inntil 20 %, eller 1.006 t, fiskes i Nordsjøen i 2009.

Ringnot

Ringnot var regulert med fartøykvoter. Faktoren ble satt til 0,84 i Nordsjøen og til 0,07 i Skagerrak. Faktorene stod frem til mandag 7. desember. Den 7. desember ble fartøykvotene opphevet i Nordsjøen samtidig som gruppens fiske ble stoppet. Fisket i Skagerrak kunne fortsette.

SUK

SUK var regulert med fartøykvoter. Faktoren ble først satt til 0,70 i Nordsjøen og til 0,08 i Skagerrak. Kvoteskjæringsdatoen ble i 2009 satt til 1. oktober. Den 12. oktober ble faktorene økt til henholdsvis 1,16 i Nordsjøen og 0,14 i Skagerrak, samtidig som kvotene ble omgjort til maksimalkvoter. Fisket ble stoppet den 10. november da gruppeknoten var beregnet oppfisket.

Trål

I utgangspunktet er trålknoten ment å dekke eventuell bifangst av sild i industritrålfisket i Nordsjøen. For 2009 ble 1.000 t av gruppens kvote avsatt til dekning av bifangst. Resten ble frigitt for et direktefiske. Trål var regulert med fartøykvoter og faktoren ble satt til 0,27. Som i 2008 ble det også i 2009 fastsatt en kvoteskjæringsdato (1. desember). Den 1. desember ble fartøykvotene opphevet samtidig som gruppens fiske ble stoppet da gruppeknoten var beregnet oppfisket.

Kyst

Gruppen var inndelt i lukket gruppe og åpen gruppe. Fartøyer i lukket gruppe hadde til disposisjon 6.800 t i 2009, hvorav 500 t ble avsatt til et låssetingsfiske innenfor grunnlinjene i Skagerrak etter 1. september. Åpen gruppe hadde en avsetning på 200 t. Som i 2008 ble lukket gruppe regulert med fartøykvoter i 2009. Fartøykvotene var differensierte i henhold til fartøyetshjemmelslengde. Kvoteenheten ble ved oppstarten av året satt til 7,3 t, hvorav 5,5 t var et garantert kvantum. Den 1. juli ble kvoteenheten økt til 8,0 t, og den 9. september økt til 10 t. Opprinnelig kvoteenhet på 5,5 t var garantert og kunne fiskes ved en eventuell stopp i gruppens fiske. Fisket ble stoppet 15. desember.

Fisket

Ringnot

Noen fartøyer deltok i et vinterfiske i januar. Det tradisjonelle vår-/sommerfisket kom i gang i andre halvdel av mai, i tilknytning til matjessild-oppstarten. Fisket nådde en topp i juni måned med samlet 20.100 t innmeldt. I månedene juli – oktober ble det samlet registrert fisket 4.800 t, i november derimot ble det innmeldt 13.200 t. Den siste ringnotfangsten ble innmeldt 10. desember.

Totalt fisket ringnot 38.200 t. Av dette kvantumet ble 35.700 t levert til konsum, tilsvarende en konsumandel på 93,3 % mot 97,9 % i 2008.

SUK

Fartøyene deltok i hovedsak i fisket i hovedsesongen. Totalt fisket SUK 2.700 t, hvorav 2.400 t til konsum og 300 t til mel-/oljeanvendelse.

Trål

Det direkte fisket foregikk i september, oktober og november. Totalt fisket trål 4.000 t nordsjøsild hvorav 2.100 t til konsum.

Kyst

Totalt ble det omsatt 6.300 t av fartøy i kystgruppen i 2009. Av dette gikk 5.600 t til konsum og 700 t til mel-/oljeanvendelse. I 2008 gikk 5.800 t til konsum av et kvantum på 6.700 t. I følge Skagerakfisk S/L omsatte de 800 t sild fra fartøy i kystfartøygruppen i 2009.

Utenlandske fartøy

Utenlandske fartøy landet totalt 1.100 t nordsjøsild i Norge i 2009. Det er en nedgang på 1.200 t sammenlignet med 2008. Hele kvantumet på 1.100 t gikk til konsum.

Verdien av utenlandske fartøys omsetning av nordsjøsild gjennom Norges Sildesalgslag i 2009 utgjorde NOK 3 mill mot NOK 10 mill i 2009.

Omsetning

Totalt er det registrert sluttseddelført 15.900 t sild fra norske fartøyer til matjes i 2009 mot 14.000 t i 2008. I tillegg er det levert sild til matjes, både i Norge og Danmark, som ikke er nærmere spesifisert på sluttseddelen. Ved matjes-auksjonen i Egersund ble det totalt solgt 14.100 t i 2009 mot 11.400 t i 2008.

Ordningen med et eget betjent kontor i Egersund for lagets matjesauksjon, som ble utprøvd første gang i 2003, ble videreført i 2009. Jevnt over er det positive tilbakemeldinger på dette tiltaket. Som i 2008 ble det også i 2009 bestemt at ved lossing av sild i Danmark solgt på fremvisningsauksjonen i Egersund skulle fartøyet ha NOK 1,00 pr kg i fraktgodtgjørelse.

Etter en treg oppstart der en del fartøyer ufrivillig måtte levere til mel-/oljeanvendelse i forbindelse med oppstarten av matjessesongen, fungerte omsetningen godt etter at det ble innført utseilingsregulering i fisket med virkning fra fredag 29. mai. Utenlandske konsumkjøpere kjøpte

18.400 t gjennom laget mot 28.600 t i 2008. Omsatt kvantum for norske konsumkjøpere gikk ned fra 34.900 t i 2008 til 29.900 t i 2009. I tillegg til nevnte ble det omsatt 5.700 t til mel/olje i 2009 mot 2.600 t i 2008.

Gjennomsnittsprisen for konsumsild i 2009 ble NOK 3,76 pr kg, mot NOK 3,67 pr kg i 2008. Tilsvarende ble mel/oljeprisen NOK 1,76 pr kg i 2009 mot NOK 1,88 pr kg i 2008.

Til opplysning ble det fisket 600 t nordsjøsild i tilknytning til såkalt "undervisningfiske" i 2009, mot 800 t i 2008. I tillegg ble det fisket 1.100 t til forskningsformål.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – nordsjøsild:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	54.100 (66.600)
Total omsatt verdi (NOK mill):	191,9 (240,6)

Omsatt kvantum nordsjøsild i 2009 fordelt på anvendelse og leveringssted (i tonn):

	Mel/olje	Konsum	Sjølprod.	Totalt
Norske fartøy				
- levert i Norge	5.400	28.800	-	34.200
- levert i utlandet	300	18.400	-	18.700
Totalt norske fartøy	5.700	47.200	-	52.900
Utenlandske fartøy				
- levert i Norge	-	1.100	-	1.100
- levert i utlandet	-	-	-	-
Totalt utenlandske fartøy	-	1.100	-	1.100
Totalt	5.700	48.300	-	54.100

MAKRELL

Rammeverket for forvaltningen av fisket etter makrell i Nordøst-Atlanteren blir behandlet i årlige møter mellom Norge, EU og Færøyene og innenfor NEAFC. For 2009 var Norge, EU og Færøyene (kyststatene) enige om å begrense fisket etter makrell til 511.287 t mot 385.366 t i 2008. I tillegg fastsatte EU en kvote for den sydlige makrellen på 35.829 t (27.005 t), mens kvoten i internasjonalt farvann ble satt til 57.879 t i 2009 (43.629 t).

Totalkvoten for makrell i Nordøst-Atlanteren var i størrelsesorden 625.000 t i 2009 mot 456.000 t i 2008.

Norske kvoter av makrell i perioden 2005 - 2009 (i tonn):					
År	2005	2006	2007	2008	2009
Norsk kvote	114.437	116.245	131.965	120.450	190.802

Regulering

Norsk kvote av makrell fordelt på fartøygrupper i 2009 (2008):		
Ringnot	79.550 t	(79.550 t)
SUK	7.106 t	(7.106 t)
Trål	3.724 t	(3.724 t)
Kyst	26.000 t	(26.000 t)
Sum	116.380 t	(116.380 t)

Av norsk disponibel kvote for 2009 på 190.802 t ble det avsatt et kvantum til forskning/undervisning på 3.000 t (3.070 t) og 1.000 t til agn (1.000 t). I 2009 ble det som i 2008 overført 1.000 t fra ringnot til kystnotfartøy under 13 meter.

Ringnot

I 2009 var det i perioden 1. januar til og med 9. august adgang til å fiske makrell i norsk økonomisk sone (NØS) nord for 62°N og i NØS i ICES-område IVa. Konesjonspliktige ringnotfartøy kunne fiske inntil 350 t pr. fartøy.

For året samlet sett var ringnot regulert med fartøykvoter. Faktoren ble satt til 3,09 i forkant av høstsesongen. Faktoren ble ikke endret.

SUK

SUK-fartøy kunne fiske inntil 250 t pr fartøy i perioden 1. januar - 9. august.

Som for ringnot var også SUK-gruppen regulert med fartøykvoter samlet for året. Faktoren ble satt til 2,68 og ble ikke endret.

Trål

Fartøy med makrelltrållatelse kunne delta i denne gruppen. Trålerne var regulert med fartøykvoter. Faktoren ble satt til 0,52 og ble ikke endret. Trålfisket ble åpnet 10. august, men fartøy kunne likevel fiske i perioden 1. januar – 9. august et kvantum som tilsvarte fartøykvoten til det fartøyet som hadde lavest sum basiskvoter – 69 t.

Kyst

Kystfartøygruppen var inndelt i lukket gruppe og åpen gruppe. Lukket gruppe bestod av not- og garn-/snøre-fartøy. Åpen gruppe bestod av fartøy under 13 m som ikke tilfredsstilte vilkårene for deltagelse i lukket gruppe. Innenfor lukket gruppe var fordelingen i 2009 følgende:

Lukket gruppe	Kvote 2009
Notfartøy på 13 m og over	17.400 t
Notfartøy under 13 m	5.738 t
Notfartøy totalt	23.138 t
Garn-/Krokkfartøy	11.920 t
Totalt	35.558 t*

* Innenfor gruppekvoten på 35.558 t var det avsatt 400 t til åpen gruppe og 100 t til landnotfiske for ikke manntallsførte fiskere.

Fartøy i kystgruppen kunne også fiske makrell i perioden 1. januar og frem til og med 9. august etter nærmere gitte kriterier. I 2009 var notfartøy på 13 m og over regulert med fartøykvoter, mens de øvrige fartøyene i kyst var regulert med maksimalkvoter hvorav deler av maksimalkvoten var garantert. I 2009 ble både maksimumskvantumet det enkelte notfartøy kunne fiske i perioden frem til 9. august økt, i tillegg til at det ble foretatt refordelinger for både not- og garn-/snorefartøy i hovedsesongen for å sikre at tildelte kvoter ble oppfisket.

Fisket

Ringnot

Fisket kom i gang i månedsskiftet august/september. Hovedfisket pågikk i september og fisket ebbet ut i oktober med siste innmelding 18. oktober. Totalt fisket ringnot 85.000 t.

Norske fartøy måtte 1. oktober forlate EU-sonen som følge av at EU mente at norsk makrellkvote i EU-sonen var oppfisket. EU sitt utgangspunkt var at Norge kunne fiske inntil 53.365 t i EU-sonen. Norske myndigheter, som mente at avtalen om makrell med EU gav Norge rett til å fiske 153.365 t i EU-sonen, protesterte på dette uten at dette endret situasjonen. Fisket i 2009, som kom i gang en halv måneds tid tidligere enn i 2008, var preget av god tilgjengelighet og gode fangstforhold så lenge fisket var åpent i EU-sonen. Etter 1. oktober var det kun noe sporadisk fangsting i norsk økonomisk sone.

SUK

SUK-gruppen fisket i samme perioden som ringnot. Totalt fisket gruppen 9.000 t i 2009.

Trål

Fisket foregikk i september med 1.000 t og i oktober med 500 t. Totalt fisket trål 1.500 t inkludert bifangster av makrell i øvrige fiskeri.

Kyst

Gruppen fisket i perioden mai – oktober. Hovedfisket foregikk i september med totalt 10.300 t innmeldt.

For 2009 har laget registrert følgende fangstfordeling pr redskapsgruppe for kyst sammenlignet med 2008:

Redskap / År	2009	2008
Dorg/harp	9.200	9.500
Garn	100	100
Låssatt kystnot, inkl. landnot	1.700	3.200
Not-direkte håvet	12.100	13.800
Sum	23.100	26.500

Utenlandske fartøy

Totalt omsatte utenlandske fartøyer 83.600 t makrell i 2009 mot 50.600 t i 2008. Det var positivt å registrere det tredje året på rad med økning i omsatt kvantum i 2009. Til tross for økningen er fortsatt omsetningen fra utenlandske fartøyer vesentlig lavere enn i toppåret 2000 da omsatt kvantum var på hele 169.400 t.

Leveransene gikk til konsum. Gjennomsnittsprisen til konsum var NOK 8,57 pr kg mot NOK 10,24 pr kg i 2008. Verdien av utenlandske fartøyers omsetning gjennom Norges Sildesalgslag i 2009 utgjorde NOK 715 mill mot NOK 518 mill i 2008.

Omsetning

Utenom at utenlandske fartøyer fisket 37.000 t i januar/februar ble hovedandelen av fangstene tatt om høsten, i hovedsak i september/oktober. Totalt ble det innmeldt henholdsvis 93.000 t i september og 46.300 t i oktober.

Omsetningen fungerte relativt godt gjennom sesongen. Gjennomsnittsprisen til norske fiskere til konsum gikk ned fra NOK 11,22 pr kg i 2008 til NOK 8,05 pr kg i 2009, tilsvarende en reduksjon på 28 %.

Med unntak av 100 t gikk makrellleveransene til konsum i 2009. Nedenfor er vist gjennomsnittlig oppnådde førstehåndspriser for makrell til konsum i 2009 og 2008 pr fartøygruppe (i NOK pr kg):

Fartøygruppe	2009	2008
Kyst	7,18	8,75
Kyst 70 – 90	7,72	11,33
Ringnot	8,37	12,16
Trål	6,99	8,81
Norske fartøyer	8,05	11,22
Utenlandske fartøyer	8,57	10,24

Gjennomsnittsprisen for dorg- og harpefisket ble NOK 5,98 pr kg mot NOK 6,76 pr kg i 2008. For garnfisket makrell ble gjennomsnittsprisen NOK 18,01 pr kg i 2009 mot NOK 18,97 pr kg i 2008.

Gjennomsnittsprisen for låssatt makrell ble NOK 12,48 pr kg mot NOK 7,70 pr kg i 2008.

Til opplysning ble det fisket 400 t i tilknytning til såkalt "undervisningsfiske" og 1.600 t til forskningsformål i 2009. I 2008 var tilsvarende tall 1.100 t og 1.900 t. På agnknoten ble det registrert 500 t i 2009.

	Mel/olje (i tonn)	Konsum (i tonn)	Sjølprod. (i tonn)	Totalt (i tonn)	Verdi (NOK mill)
Norske fartøy	100	121.100	-	121.200	976
Utenlandske fartøy	0	83.200	400	83.600	715
Sum	100	204.300	400	172.100	1.690

Omsetningstall 2009 (2008) – makrell:	
Totalt omsatt kvantum (i tonn):	204.800 (172.100)
Total omsatt verdi (NOK mill):	1.690,3 (1.880,5)

HESTMARELL**Regulering**

For første gang ble fisket etter hestmakrell kvoteregulert i norsk sone i 2009. Kvoten ble først satt til 54.000 t, senere ble den økt til 75.000 t og til sist til 100.000 t. Det var ingen begrensning på hva det enkelte fartøy kunne fiske. I EU-sonen av Nordsjøen hadde norske fartøy adgang til å fiske inntil 3.600 t hestmakrell. I tillegg hadde Norge adgang til å fiske 50 t hestmakrell i Færøys-sonen. Fisket i EU-sonen ble stoppet 19. november da kvoten var beregnet oppfisket.

Fisket

Hovedsesongen for fisket var i oktober og i november med henholdsvis 33.800 t og 39.500 t innmeldt. Sammenlignet med 2008 sesongen, da norske fartøyer kun fisket 12.200 t, representerte 2009 en betydelig kvantumsoppgang. For mange fartøyer representerte dette fisket et svært positivt bidrag. Fisket foregikk i all hovedsak i NØS. Totalt ble det fisket 72.600 t av norske fartøyer i 2009. Av kvantumet på 72.600 t gikk 71.600 t til konsum og 1.000 t til mel/olje. Kvantumet var fordelt med 67.100 t på ringnot, 200 t på trål og 5.300 t på kyst.

Utenlandske fartøyer

Utenlandske fartøyer omsatte totalt 1.200 t hestmakrell i 2009. Hele kvantumet gikk til konsum. I 2008 ble det registrert 700 t hestmakrell fra utenlandske fartøyer.

Omsetning

Omsetningen fungerte godt. Fordelingen på anvendelse viser 98,7 % til konsum og 1,3 % til mel/olje, hvilket er identisk til situasjonen i 2008. I gjennomsnitt ble det oppnådd NOK 3,89 pr kg til konsum i 2009 mot NOK 8,21 pr kg i 2008. Dette tilsvarer en prisreduksjon på 53 %. Til tross for mer enn halvering i prisen resulterte den kraftige volumøkningen i at førstehandsverdien av hestmakrell-fisket ble økt med NOK 181 mill sammenlignet med 2008.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – hestmakrell:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	73.800 (12.900)
Total omsatt verdi (NOK mill):	285,6 (105,1)

LODDE – BARENTSHAVET

Rammeverket for forvaltningen av lodde i Barentshavet blir behandlet i den blandete norsk-russiske fiskeri-kommisjon. I 2009 ble det for første gang på seks år åpnet for et kommersielt loddefiske i Barentshavet. Norge og Russland fulgte anbefalingen fra forskerne og fastsatte en TAC på 390.000 t. Se nedenstående tabell:

ÅR	TAC	Norsk kvote
1999	80.000	48.000
2000	435.000	285.000
2001	630.000	371.000
2002	650.000	383.000
2003	310.000	183.000
2009	390.000	233.000

Regulering**Norsk kvote av lodde fordelt på fartøygrupper i 2009:**

Ringnot	161.352 t
Trål	26.892 t
Kyst	35.856 t
Sum	224.100 t

Av norsk disponibel kvote for 2009 på 233.000 t ble det avsatt et kvantum til forskning/forvaltning på 6.900 t og 2.000 t til kartlegging av åpningsdato.

Fiskeri- og Kystdepartementet besluttet at endelig åpningsdato for loddefisket skulle fastsettes når kartleggingsfisket viste at den voksne lodda hadde skilt seg fra umoden lodde. Basert på letingen ble fisket åpnet 26. januar. For å kunne delta i fisket måtte fartøyene være skriftlig påmeldt til Norges Sildesalgslag. 80 ringnotfartøyer, 27 trålfartøyer og 171 kystfartøyer meldte seg for deltagelse i loddefisket i 2009.

Ringnot

Ringnot ble regulert med fartøykvoter. Faktoren ble satt til 3,86 i forkant av høstsesongen. Faktoren ble ikke endret.

Trål

Trål ble regulert med maksimalkvoter. Faktoren ble først satt til 2,6. Den 11. mars ble det økt til 2,75.

Kyst

Kystfartøygruppen ble regulert med maksimalkvoter. Maksimalkvoten ble først satt til 350 t, 11. mars ble den økt til 750 t, 17. mars til 1.000 t og 20. mars til 1.400 t. Gruppens fiske ble stoppet 25. mars da gruppekvoten var oppfisket.

Fisket**Ringnot**

Første innmelding etter åpning kom 27. januar. Fisket pågikk ved oppstarten i månedsskiftet januar/februar. Etter at kjøpestoppet ble opphevet, se under *Salgsutvalget for konsumråstoff*, kom fisket først i gang igjen i siste del av februar. Hovedtyngden av fangsten ble tatt i mars. De siste innmeldingene var i førstningen av april. Totalt fisket ringnot 161.700 t.

Trål

Tråls fiskeforløp fulgte i hovedsak ringnots utvikling. Totalt fisket trål 27.100 t og 23 trålere deltok i fisket.

Kyst

Gruppen fisket i all hovedsak i mars med de siste innmeldinger 25. mars. Totalt fisket kyst 35.900 t og 58 fartøyer deltok i fisket.

Omsetning

I første del av sesongen, dvs. siste del av januar og første del av februar, var fangstene preget av mye stor lodde og relativ god kjøperinteresse frem til kjøpestoppet. I denne perioden var det rundfrysing av samfengtlodder som foregikk. Denne stor-lodda ble senere ikke funnet igjen. I sesongen for produksjon av rognlodde (Japan-lodde) ble det sådan lite innslag av holodde med størrelse færre enn 50 stk pr kg. De oppnådde prisene i denne delen av sesongen ble derfor ikke slik som mange hadde forventet. I gjennom hele rognloddeperioden ble det solgt lodde for produksjon av samfengtlodder sør for Træna. Samfengtmarkedet viste seg gjennom sesongen å etterspørre langt

større volumer enn det mange aktører forventet ved inngangen til sesongen. I siste del av sesongen ble det levert lodde for produksjon av rogn. To landanlegg, et i nord og et i sør, deltok i denne produksjonen, i tillegg til at to produksjonsfartøyer deltok. Både omsetningen og avviklingen av loddefisket fungerte rimelig godt. Et viktig bidrag var også at faksen (hannlodde) i rognloddeseperioden ble produsert for eksport, - et forhold som var positivt avtaksmessig.

Totalt ble det levert 157.000 t til konsum (inkludert sjølproduksjon) og 76.000 t til mel-/oljeanvendelse i 2009. Av konsumkvantumet gikk 105.900 t til samfengtproduksjon, 33.000 t til rognloddeproduksjon og 16.200 t til rognproduksjon. I tillegg til nevnte ble det omsatt 2.300 t faks og 900 t press/kutt.

Gjennomsnittsprisen til konsum ble NOK 1,80 pr kg i 2009 mot 6,70 pr kg i 2008. Gjennomsnittsprisen for levering til mel-/oljeanvendelse ble NOK 1,01 pr kg i 2009. Lodde for levering til samfengtproduksjon oppnådde i gjennomsnitt NOK 1,78 pr kg, mens det tilsvarende ble oppnådd NOK 2,16 pr kg og NOK 1,53 pr kg for levering til henholdsvis rognlodde- og lodderognproduksjon.

Til opplysning ble det fisket 8.400 t i tilknytning til kartleggings-, forsknings- og forvaltningsfiske i 2009.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – lodde Barentshavet

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	233.100 (5.100)
Total omsatt verdi (NOK mill):	381,9 (36,4)

POUNDFROZEN
MACKEREL
600 UP
SCOMBER SCOMBERUS
9163-11

ET MILJØBEVISST MARKED

"Stormarkedene i Europa etterspør nå miljømerket fisk fra importørene, og da må vi som eksportører kunne levere det. Vi må følge med verden og tilpasse oss det markedet forlanger."

Torger Torgersen, eksportør, Fonn Egersund

MSC-MERKING

MSC er et miljømerke som gis til fisk fangstet på en bærekraftig stamme og som er behandlet på en måte som ikke utsetter miljøet for unødvendige belastninger. I 2009 fikk Norges Sildesalgslag overrakt endelig MSC-godkjenning av all norsk vårgytende sild, nordsjøsild og makrell.

LODDE – JAN MAYEN

Rammeverket for forvaltningen av loddefisket i hav-områdene rundt Island, Grønland og Jan Mayen er nedfelt i Trepartsavtalen mellom Island, Grønland og Norge. Avtalen gir Norge 8 %, Island 81 % og Grønland 11 % av avtalt kvote. Avtalen gir adgang til å starte fisket i området fra 20. juni. Kvotearket starter 20. juni og løper fram til 30. april året etter. Norske fartøyer har ikke adgang til å fiske lodde i islandsk økonomisk sone (IØS) etter 15. februar, og ikke sør for 64°30'N. Dette begrenser mulighetene, ettersom fisket i IØS foregår vinterstid. Endelig loddekvote for området blir som oftest ikke fastsatt før i sesongens andre kalenderår.

I 2009 ble det ikke åpnet for loddefiske for norske fartøyer i området.

KOLMULE

Også for 2009 ble det inngått en avtale mellom Norge, EU, Færøylene og Island om forvaltning og fordeling av kolmule i Nordøst-Atlanteren. Partene var enige om å dele 543.043 t mellom seg (1.150.514 t i 2008). I tillegg ble det avsatt 46.957 t til fordeling i regi av NEAFC og Russland (99.486 t i 2008). Totalkvoten ble dermed satt til 590.000 t for 2009 (1.250.000 t i 2008). Kyststatene innførte kvotefleksibilitet fra et år til det neste i 2007. Dette ble videreført i 2009. Ordningen innebærer at kyststatene har adgang til å overføre inntil 10 % av ubenyttet kyststatsandel til etterfølgende år. Avtalen innebærer også at overfisket kvote i sin helhet trekkes fra påfølgende års kvote.

I tillegg til kyststatsavtalen ble det inngått bilaterale adgangsregimer med EU og Færøylene. Inkludert kvotebyttene kunne dermed Norge fiske inntil 158.458 t i EU-sonen og 36.514 t i Færøy-sonen i 2009. I tillegg til å kunne fiske i EU-sonen og Færøy-sonen, kunne norske fartøyer fiske kolmule i norsk økonomisk sone (NØS), fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen og i internasjonalt farvann i 2009.

Norsk kvote i 2009 (i tonn)

Kyststatsandel (25,745 % av 543.043 t)	139.806
Kvotebytter	
- Til Russland	10.268
- Til EU	4.400
+ Fra EU (kvoteavtalen)	63.200
+ Fra EU (0,5 % av ksk*)	2.715
+ Fra Færøylene	11.300
Overført fra 2008 + Fra Norge	29.620
Norsk kvote i 2009 etter kvotebytter	231.973

* ksk = kyststatskvoten på 543.043 t.

Regulering

Kolmule fiskes av to grupper, fartøy med kolmuletrål-tillatelse (Kolmuletrål) og fartøy med pelagisk tråltillatelse eller nordsjøtråltillatelse (Pelagisk- og Nordsjøtrål). Kolmuletrål gis 78 % av kvoten og Pelagisk- og Nordsjøtrål 22 %. I 2009 ble det avsatt kvote til dekning av estimert bifangst og til forsknings- og undervisning. Se tabell;

	2009	2008
Norsk disponibel kvote	231.973 t	429.580 t
- hvorav Kolmuletrål	165.680 t	323.291 t
- hvorav Pelagisk- og Nordsjøtrål	62.393 t	101.089 t
- hvorav Forskning/Undervisning	2.400 t	3.000 t
- hvorav Bifangst	1.500 t	2.000 t

Kolmuletrålerne var regulert med fartøykvoter i 2009, mens Pelagisk- og Nordsjøtrål var regulert med maksimumkvoter.

Kolmuletrål

Gruppen, totalt 46 fartøy, ble regulert med fartøykvoter med en kvoteenhet på 3.250 t, hvorav det var begrensninger på hvor mye som kunne fiskes i henholdsvis EU-sonen og Færøy-sonen. Kolmuletrålerne hadde en kvotebegrensning på 123.597 t i EU-sonen og på 28.481 t i Færøy-sonen.

Pelagisk- og Nordsjøtrål

Fartøyenes kvoter, totalt 43 fartøyer, ble opprinnelig regulert med en maksimalkvotefaktor på 2,2 multiplisert med fartøyets basiskvote, det tilsvarte 5 % overregulering. Den 25. mars ble maksimalkvotefaktoren økt til 2,3. Fartøyene ble i 2009 for første gang også begrenset av maksimalkvoter i EU-sonen. Gruppen kunne fiske henholdsvis 34.861 t i EU-sonen og 8.033 t i Færøys-sonen.

Fisket

Med kyststatsavtale på plass fra 2006, og utvidet adgang til å fiske kolmule i EU-sonen, har det norske fiske-mønsteret endret seg vesentlig fra 2005 til i 2009. Mens det i 2005 ble fisket 472.800 t kolmule i internasjonalt farvann eller nærmere 75 % av norsk fangst, ble det fisket 49.700 t i internasjonalt farvann i 2008, tilsvarende 22 %. Hovedandelen av de norske fangstene tas nå i EU-sonen. I 2009 ble EU-andelen 68 %, mens den var 73 % i 2008.

Kolmuletrål

Den første fangsten ble innmeldt fra EU-sonen 29. januar (27. januar i 2008). Hovedfisket foregikk frem til siste del av april, med størst uttak i mars og april måned. I EU-sonen foregikk fisket etter tradisjonelt mønster i områder vest av Irland, på Porcupine og på St. Kilda og nordover. Kolmulefisket var som i de foregående årene også i 2009 preget av god tilgjengelighet i de vestlige områdene.

Pelagisk- og Nordsjøtrål

Fisket foregikk i hovedsak i EU-sonen og i norsk økonomisk sone (NØS) med henholdsvis 33.600 t og 16.600 t. I tillegg ble det registrert fangster i internasjonalt farvann og noen fangster i Færøys-sonen. Hovedfiskeriet foregikk i stor grad samtidig med kolmuletrålernes fiske. Kun 3.200 t ble innmeldt i andre halvår av gruppens fartøyer. I EU-sonen ble det fisket 33.600 t i 2009 mot 61.500 t i 2008 og 52.600 t i 2007.

Kolmulefisket fordelt på fartøygrupper og områder i 2009:

Område	EU sonen	F-Sonen	Int. farvann	Andre omr.	SUM
Kolmuletrål	119.600	500	44.200	700	164.900
Industrietrål	33.600	1.700	5.500	16.600	57.500
SUM	153.200	2.200	49.700	17.300	222.400*

* I tillegg er det registrert 2.400 t forskningsfangst og 300 t bifangst av fartøyer uten rettighet til å fiske kolmule i 2009.

Utenlandske fartøy

Utenlandske fartøy omsatte 1.300 t kolmule gjennom NSS i 2009 mot 1.700 t i 2008 og 38.500 t i 2007. Verdien av utenlandske fartøyers landinger i Norge i 2009 utgjorde NOK 1,1 mill mot NOK 1,6 mill i 2008.

Omsetning

Omsatt kvantum ble nesten halvert fra 2008 til 2009. Av et omsatt kvantum på 226.400 i 2009 gikk 49.700 t til konsum (inkludert sjølproduksjon) og 176.700 t til mel-/oljeanvendelse. Tilsvarende tall i 2008 var 38.000 t til konsum og 380.900 t til mel-/oljeanvendelse. Relativt god etterspørsel etter kolmule til konsum kombinert med bedre konsum- enn mel-/oljepriser og brukbare leveringsmuligheter til konsum i nærområdet av fiskeriet, økte konsumleveransene i 2009 sammenlignet med 2008. Den relative andelen av kolmulefangstene til konsum gikk opp fra 9,1 % i 2008 til 22 % i 2009. Konsumleveransene gikk, som i 2008, til Irland, Shetland og Norge. I gjennomsnitt ble det oppnådd NOK 1,65 pr kg til konsum i 2009 mot NOK 1,31 pr kg i 2008. Omsetningen fungerte generelt bra gjennom sesongen.

Sammenlignet med 2008 tok mel-/oljeprisene seg noe opp i 2009. Gjennomsnittsprisen til mel-/oljeanvendelse gikk opp fra NOK 1,00 pr kg i 2008 til NOK 1,34 pr kg i 2009.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – kolmule:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	226.400 (419.000)
Total omsatt verdi (NOK mill):	324,6 (434,5)

TOBIS**Regulering**

Kvotavtalen mellom Norge og EU for 2009 gav norske fartøy adgang til å fiske 20.000 t i EU-sonen i Nordsjøen. Denne kvoten ble senere utvidet til 27.500 t.

Norge og EU var enige om å avvike et forsøksfiske for å kartlegge bestanden i perioden fra 1. april til 6. mai. Prøvefisket skulle foregå i EU-sonen i tråd med forskernes anbefaling. Det ble senere åpnet for et kommersielt fiske etter tobis i EU-sonen 6. mai. På det tidspunktet hadde norske fartøy fisket 11.700 t. Alt norsk fiske i EU-sonen skulle foregå innenfor norsk disponibel kvote i EU-sonen i 2009.

Fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøstråltillatelse kunne delta i fisket innenfor en maksimalkvotefaktor på 0,7. Denne faktoren ble i forbindelse med at Norge fikk en tilleggskvote på 7.500 t i EU-sonen, økt til 1,0 den 20. mai. Innsatsreguleringen fra 2008 på 4.013 timer ble ikke videreført i 2009 da det ble ansett for liten fare for at innsatstaket ville bli nådd.

På bakgrunn av ICES-rådet som ble gitt 13. mai, fastsatte EU ensidig en kvote på 400.000 t som tilsvarte anbefalingen fra ICES. Et forskningstokt Havforskningsinstituttet gjennomførte i mai viste at det ikke var grunnlag for å åpne for et kommersielt fiske etter tobis i norsk økonomisk sone (NØS) i 2009.

Tobisfisket i EU-sonen ble stoppet 8. juni. Det ble imidlertid mulig for uttrukne fartøy å delta i et fiske på en restkvote på 250 t etter den tid i EU-sonen.

Fisket

Forsøksfisket kom i gang i siste del av april. Hovedfisket foregikk i april. Siste innmelding fra fiskeriet kom 21. juni. Totalt fisket norske fartøyer 27.400 t tobis i 2009 mot 81.600 t i 2008.

Utenlandske fartøy

Totalt ble det omsatt 26.200 t tobis til en verdi av NOK 36,5 mill i 2009 mot 12.800 t til en verdi av NOK 13,5 mill i 2008.

Omsetning

Omsetningen fungerte godt. Fangstene ble i all hovedsak levert til mel-/oljeanvendelse. I gjennomsnitt ble det oppnådd NOK 1,48 pr kg for tobis til mel-/oljeanvendelse mot NOK 1,15 pr kg i 2008. Til tross for prisoppgang resulterte en kvantumsreduksjon på totalt 40.700 t fra 2008 til 2009 til at omsetningsverdien gikk ned med NOK 30 mill sammenlignet med 2008.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) - tobis:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	53.600 (94.300)
Total omsatt verdi (NOK mill):	79,3 (108,9)

ØYEPÅL**Regulering**

Forskernes foreløpige TAC-anbefaling for 2009 var på 35.000 t. En revidert anbefaling, som kom våren 2009, var på 157.000 t. Med bakgrunn i dette rådet ble norsk kvote satt til 127.170 t den 7. august. Fisket var ikke kvoteregulert, men var begrenset av at det kun var fartøy med pelagisk tråltillatelse og nordsjøtillatelse som hadde adgang til fisket. I tillegg til nevnte hadde Norge adgang til å fiske 1.000 t i EU-sonen. Fisket i EU-sonen ble stoppet 25. september da kvoten var oppfisket.

Fra årets begynnelse ble det åpnet for et direktefiske for perioden fra 1. mai til 31. august. Perioden ble senere utvidet først til 1. oktober og dernest til 1. november. I tilknytning til den siste utvidelsen ble det stilt krav om sorteringsrist fra 1. oktober.

Fisket

Fisket kom i gang i mai med 900 t innmeldt og tok seg noe opp i juni med 2.700 t innmeldt. Hovedfisket foregikk i 3. kvartal med henholdsvis 8.300 t innmeldt i juli, 12.400 t i august og 12.100 t i september.

Utenlandske fartøy

5 t registrert omsatt i 2009 mot 10 t i 2008.

Omsetning

I gjennomsnitt ble det oppnådd NOK 1,39 pr kg for øyepål til mel-/oljeanvendelse i 2009 mot NOK 1,12 pr kg i 2008.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – øyepål:	
Totalt omsatt kvantum (i tonn):	37.300 (6.700)
Total omsatt verdi (NOK mill):	51,8 (7,5)

Omsetning

I gjennomsnitt ble det oppnådd NOK 1,74 pr kg for levering til mel-/oljeanvendelse mot NOK 1,06 pr kg i 2008.

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – havbrisling:	
Totalt omsatt kvantum (i tonn):	12.200 (1.300)
Total omsatt verdi (NOK mill):	21,2 (1,3)

HAVBRISLING

Regulering

Norge hadde til disposisjon 10.000 t havbrisling i EU-sonen i 2009 mot 10.063 t året før. Som i 2008 var det i utgangspunktet kun tillatt å fiske i EU-sonen. Fisket i NØS kunne imidlertid åpnes dersom kvoten i EU-sonen ble oppfisket. For øvrig var det forbud mot å fiske i perioden fra 1. april til og med 31. juli på grunn av fare for bifangst av sild under minstemål.

Fisket var regulert med maksimalkvote og med melding til NSS når fartøy tok utseiling. Deltagende fartøyer skulle rapportere daglig til NSS og NSS kunne fastsette utseilingstopp. Fisket i EU-sonen ble åpnet 1. januar og maksimalkvoten ble satt til 800 t. Maksimalkvoten ble 26. november opphevet.

Ringnotfartøy i tillegg til pelagisk trål- og nordsjøtrålfartøy kunne delta.

Fisket

Fisket foregikk i desember i 2009. Første innmelding kom 2. desember, mens siste innmelding kom 31. desember. Totalt ble det fisket 8.000 t, fordelt med 4.800 t på ringnot og 3.200 t på trål. Seks ringnotfartøy og fire trålere deltok i fisket. Fangstene ble i sin helhet levert til mel-/oljeanvendelse.

Utenlandske fartøy

Utenlandske fartøy omsatte 5.300 t havbrisling til mel-/oljeanvendelse til en verdi av NOK 9,3 mill i 2009. I 2008 var det ingen registreringer.

KYSTBRISLING

Regulering

Kystbrislingfisket er med unntak av fisket i Skagerrak ikke kvoteregulert. For 2009 ble det fastsatt en norsk kvote på 3.900 t for Skagerrak.

På tradisjonelt vis ble det også vinteren 2009 gitt adgang til å fiske brisling til fersk- og ansjosanvendelse. Dispensasjonen gjaldt for perioden 1. januar – 20. februar for fiske i Oslofjorden. Vinterfisket ble åpnet mandag 5. januar. På grunn av begrensede avtaksmuligheter ble det med virkning fra samme tidspunkt innført utseilingsregulering og innført en turkvote på 15 t pr fartøy pr tørrn. Nevnte regulering ble opphevet 21. januar. På grunn av manglende avtak ble vinterfisket stoppet 27. januar.

Det tradisjonelle prøvefisket i fjordene på Vestlandet ble gjennomført i månedsskiftet juli/august. Prøvefisket gav ikke grunnlag for optimisme med tanke på 2009-sesongen. Fredningsperioden ble også i 2009 satt frem til 31.juli. Brislingfisket til hermetikk-anvendelse ble åpnet mandag 13. august. Åpningen var begrenset til Hardanger. Senere ble det åpnet i Sognefjorden (16.09), Nordfjord (03.10) og i fjordområdene nord for Nordfjord (05.10). I forkant av den tradisjonelle sesongen for kystbrislingfiske til hermetikk ble Norges Sildesalgslag og King Oscar enige om priser m.v. for 2009. Blant annet forpliktet kjøper seg til i utgangspunktet å kjøpe 2.200 t.

Det ordinære kystbrislingfisket til hermetikk ble stoppet 11. november som følge av at kjøper hadde mottatt det avtalte kvantumet på 2.200 t. I perioden etter stoppen fikk fartøyer innenfor et begrenset kvantum levere ytterligere fangster til hermetikk forutsatt at fartøyene

selv førte fangstene til landanlegg for innfrysing. Sistnevnte kom i stand etter en særskilt avtale med kjøper.

Fiske etter stor brisling kunne foretas etter utløpet av fredningsperioden.

Fisket

Vinterfisket foregikk i perioden fra 5. januar til 27. januar. Totalt ble det fisket vel 400 t av åtte fartøyer. I all hovedsak gikk fangstene til Sverige. Brislingen varierte i størrelse fra 40 stk pr kg til 70 stk pr kg med hovedandelen rundt 45 stk pr kg. Den varierende størrelse trakk ned gjennomsnittsprisen. Det ble også fisket en del sild i området i perioden.

Fisket for levering til hermetikk ble avviklet i tre etapper. I perioden 13. august og frem til 19. september ble det fisket i Hardangerfjorden, dernest i perioden 04. oktober til 18. oktober i Nordfjord og til sist i Trondheimsfjorden. Fisket i Trondheimsfjorden pågikk over ti døgn i perioden 08. november til 17. november. I sistnevnte fjord ble det sist fisket kystbrisling i 1998. Totalt ble det fisket 2.800 t til hermetikk i 2009. Ikke siden i 2000, da det ble levert 2.900 t til hermetikk, har det vært registrert høyere volumer til hermetikk. I følge kjøper var det stor tilfredshet med både kvalitet og sortiment i 2009.

Høstfisket etter stor brisling, som tradisjonelt foregår i Oslofjorden, kom i gang i slutten av oktober. Det viste seg imidlertid å være lite tilgjengelighet av brisling i området i perioden. Siste innmelding fra fisket kom 15. desember og kun tre fartøyer deltok. Totalt ble det fisket vel 200 t under høstfisket.

Totalt ble det fisket 3.500 t kystbrisling i 2009 mot totalt 3.200 t i 2008. Antall deltagende fartøy i 2009 var 36 mot 30 i 2008.

Omsetning

Totalt ble det levert 2.800 t brisling til hermetikk til King Oscar i 2009 mot 2.200 t i 2008. Brislingen var jevnt over av god kvalitet og fin størrelse. Opptaket, som i 2009 skjedde med brønnbåter/føringsfartøy i tillegg til at fartøyer selv førte fangster, fungerte godt. King Oscar benyttet seg av to landanlegg for innfrysing i 2009.

Omsetningen av storbrisling fungerte jevnt over bra. En del blandingsfangster av kystbrisling og sild resulterte i enkelte utfordringer. Hovedandelen av kystbrisling-

fangstene var av størrelse rundt 45 stk pr kg og i hovedsak gikk fisken til Sverige til rundfrysing.

Fordelingen av kystbrislingfangster på anvendelse i 2009 og 2008 (i tonn):

Anvendelse / År	2009	2008
Hermetikk	2.800	2.200
Kryddring, røking og rundfrysing	600	900
Utkast	100	100
Totalt	3.500	3.200

Fordelingen av kystbrislingfangster på distrikt i 2009 og 2008 (i tonn):

Område / År	2009	2008
Oslofjorden med Øst- og Vestfold	700	900
Telemark med Ø. & V. Agder	-	-
Rogaland	-	100
Hardanger / Sunnhordland	1.000	1.400
Sognefjorden	-	800
Nordfjord	900	
Møre og Romsdal	-	-
Trøndelag	900	-
Totalt	3.500	3.200

Endelige omsetningstall 2009 (2008) – kystbrisling:

Totalt omsatt kvantum (i tonn):	3.500 (3.200)
Total omsatt verdi (NOK mill):	18,3 (17,3)

Kontroll

Kontrollavdelingen

Kontrollavdelingen i Norges Sildesalgslag har vært gjennom flere omrokinger i 2009. Avdelingens kontrollsjef gikk av med pensjon etter mange års innsats, og ny kontrollsjef tiltrådte i september. Totalt har nå avdelingen 5 medarbeidere, kontrollsjef inkludert.

Lovgrunnlag

Norges Sildesalgslags sin kontrollplikt har tidligere vært utøvd i henhold til saltvannsfiskeloven og råfiskeloven. Den 1. januar 2009 ble saltvannsfiskeloven erstattet av Lov om forvaltning av viltlevande marine ressursar (havressurslova).

Den nye loven regulerer mye av virksomheten i fiskeriene og forvaltningen, blant annet tilrettelegging for kontroll og gjennomføring av ressurskontroll. Kontrollregimet er nå samlet på ett sted, og regelverket for ressurskontroll er forenklet og modernisert.

Salgslagene har med den nye havressursloven fått utvidet kontrollkompetanse, og har nå hjemmel til å utføre fysiske kontroller. I tillegg er kontrollobjektene pålagt *samarbeidsplikt* – det vil si at de skal legge til rette for at salgslagene skal kunne utføre kontroll på en best mulig måte.

Norges Sildesalgslags kontrollplikt utøves ved:

1. Kontroll ved innmelding
2. Fysisk kontroll ved landing
3. Dokumentkontroll, sluttsedler
4. Rapportering til offentlige myndigheter

Kontroll ved innmelding – offentlighet

Svært mye av den informasjon som registreres ved innmelding av fangst, er knyttet til opplysninger som er nødvendige for å kunne kontrollere og holde oversikt med forhold nedfelt i forskrifter om utøvelse av det enkelte fiskeri: økonomisk sone, kvotesone, fartøy, fartøygruppe, manntallsstatus, merkeregister m.m. Øvrige viktige registreringer er naturligvis art, kvantum og redskap.

Innmeldingsdata oversendes rutinemessig til Fiskeridirektoratet en gang pr. døgn, og ellers etter anmodning. Alle fangster, med unntak av de som er fisket med garn eller dorg, skal innmeldes til laget.

Kontroll ved landing

I 2009 ble det gjennomført knappe 600 oppdrag, omtrent på samme nivå som i 2008. Av de kontrollene som ble gjennomført var det 72 reklamasjoner (12 %), noe som er en nedgang fra året før. Av konsumlandingsene er ca 10 % av landet kvantum kontrollert.

Loddefisket som kom i gang igjen i 2009 ble høyt prioritert fra kontrollavdelingens side. Det ble innleid ekstra personell for å sikre en tett oppfølging av landingene. Totalt i sesongen var 12 kontrollører tilgjengelig i perioder ved alle anlegg som mottok lodde.

Det ble gjennomført fysiske kontroller ved levering av nvg-sild, makrell, hestmakrell og nordsjøsild til matjesanvendelse samt ved føring av kystbrisling. Det har ikke vært prioritert å ha kontrollører ved landing av fangster til mel- og oljeproduksjon, og det er ikke gjennomført kontroller av kjøperfartøyer.

Samarbeid med andre kontrollinstanser

Samarbeidet med andre instanser har fungert godt også i 2009. Sammen med Fiskeridirektoratet og Kystvakten har Norges Sildesalgslag deltatt i utarbeidelse av plan for Nasjonal Strategisk Risikovurdering på Ressurskontroll.

Ressurskontrollgruppe Nord, med deltakere fra Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene, har vært uavhengig de senere år. På slutten av 2009 ble det imidlertid tatt initiativ for å få dette arbeidet i gang igjen, og samarbeidet er nå startet opp igjen.

På tampen av året ble det gjennomført vektkontrollkurs for alle lagets kontrollører. Kurset ble gjennomført i regi av Fiskeridirektoratet og Justervesenet.

Dokumentkontroll – Sluttsedler

Sentrale oppgaver for laget knyttet til dokumentkontroll – sluttsedler:

- Registrere sluttseddeldata knyttet til aktuelle reguleringsparametre som: totalkvoter, gruppekvoter, fartøykvoter, økonomiske soner, kvotesoner, redskap. Informasjonen på sluttsedlene blir kontrollert mot registrerte innmeldingsdata
- Kontrollere sluttsedler mot lagets leverandørregister hvor blant annet merkeregistrering, fartøystørrelse og manntallsstatus inngår. Videre kontrolleres det om fartøy har godkjenning og konsesjon til å delta i aktuelt fiskeri, basiskvoter, eierskifter m.m

- Kontrollere kvoteutnyttelse på fartøynivå og iverksette inndragning ved fiske over kvote
- Rapportere til Fiskeridirektoratet irregulære forhold som bifangst m.m
- Rapportere sluttseddeldata til Fiskeridirektoratet.

Ved fiske over kvote gjør laget rutinemessig vedtak om inndragning. Hvor det registreres ulovlige fangster oversendes aktuelle saker til avgjørelse hos Fiskeridirektoratet. Laget holder ellers tilbake oppgjør når vi blir varslet om dette av Fiskeridirektoratet. Ved større avvik mellom innmeldt og utlosset kvantum blir forholdet tatt opp med aktuell fisker. I noen tilfeller blir det også anmodet om forklaring fra involverte parter dersom registrert mengde utkast eller bifangst overstiger et visst nivå.

Norges Sildesalgslag har ved flere rundskriv, og gjennom landingskontroller, understreket at sluttsedler skal undertegnes og ellers være riktig utfylt.

Rapportering til offentlige myndigheter

Norges Sildesalgslag har en sentral oppgave som leverandør av informasjon til Fiskeridirektoratet. Det er de siste årene lagt ned mye arbeid for å kvalitetssikre at data er i samsvar med norsk standard.

Laget legger også ned et betydelig arbeid for å registrere fangstdata, slik at det kan føres kontroll med hvorvidt reguleringsbestemmelser for fiske blir etterlevd. Slik kan en følge utviklingen i fisket, og dermed fortløpende vurdere behovet for justeringer av iverksatte reguleringer.

Også i 2009 har laget satset på å videreutvikle rutiner og IT-systemer for å kunne være fortløpende oppdatert om kvotestatus i de ulike pelagiske fiskerier, både på totalnivå og på fartøynivå. Videre er det tilrettelagt for at Fiskeridirektoratet lettere skal kunne få tilgang på aktuell informasjon i tilknytning til direktoratets kontrollarbeid i pelagisk sektor. Videre mener vi at de elektroniske systemer som er utviklet slik at den enkelte fisker kontinuerlig kan følge med egne data, har stor verdi både for å sikre oversikt og rask tilbakemelding ved feil.

Ressursoversikt 2009

Vi gjør oppmerksom på at ressursoversikten er utarbeidet med bakgrunn i havforskernes vurderinger av den enkelte bestand.

Norsk vårgytende sild (nvg-sild)

Forskerne klassifiserer bestanden til å ha full reproduksjonsevne og at den høstes bærekraftig. Gytebestanden er beregnet til 13,3 mill t i 2009. For 2010 og 2011 er prognosene for gytebestanden henholdsvis 12,2 mill t og 10,8 mill t. Gytebestanden består av en mengde sterke årsklasser, men toktdata tyder på at årsklassene etter 2004 er svake.

Det internasjonale havforskningsrådet (ICES) har anbefalt et uttak for 2010 på inntil 1.483.000 t. Dette kvantumet er også identisk til fastsatt totalkvote for 2010.

Nordsjøsild

Rekrutteringen til nordsjøsildbestanden har vært dårlig i årene etter den gode 2000-årsklassen. Det er risiko for at bestanden har redusert reproduksjonsevne, men bestanden fiskes bærekraftig. Gytebestanden har vært under føre-var-nivået (Bpa) på 1,3 mill t siden 2006 og ventes også å være det i 2009.

I følge forskerne er det ugunstige miljøforhold som har bidratt til reduksjon i både rekruttering og individvekst i de senere årene. Fangstpotensialet er blitt redusert til under 40 % av langtidsgjennomsnittet. Den realiserte høstingsgraden har lenge vært høyere enn anbefalt, men siste året har fiskedødeligheten blitt betydelig redusert.

Nordsjøsild forvaltes med utgangspunkt i maksimal fiskedødelighet (F) for 1) voksen sild (treåringer og eldre) og for 2) ungsild (ett- og toåringer) avhengig av størrelsen på gytebestanden. I den reviderte forvaltningsavtalen er det satt en begrensning på endring av TAC fra et år til neste på +/- 15 %. Partene kan, om en anser det nødvendig, redusere TAC med mer enn 15 %.

For 2010 anbefalte forskerne en kvote for det direkte fisket etter nordsjøsild i Nordsjøen på 164.300 t. For 2010 er Norge og EU enige om et uttak på 164.300 t i Nordsjøen og 33.855 t i Skagerrak. I tillegg kommer fisket etter ungsild i Nordsjøen og Skagerrak.

Makrell

Makrell forvaltes som en bestand, nordøst-atlantisk makrell. Den består av tre gytekomponenter, vestlig, sørlig og Nordsjøen. Siden fangstene i de forskjellige områdene ikke kan identifiseres, og derved klassifiseres til en av de

tre komponentene, forvaltes bestanden av praktiske årsaker som én bestand.

Gytebestandsnivået er nå over føre-var-nivået (Bpa) på 2,3 mill t og bestanden er klassifisert til å ha full reproduksjonsevne. Bestandsmålinger for de ulike områder gjøres hvert tredje år, og i 2007 ble den sørlige og den vestlige komponenten målt ved eggtokt, mens Nordsjøen ble målt i 2008. I følge forskerne har gytebestanden økt de siste årene. Årsaken er at 2002-årsklassen er svært god og årsklassene 2004 og 2005 er relativt gode.

Kyststatene Norge, EU og Færøyene ble i 2008 enige om en høstingsregel der kvoten skal tilsvare en fiskedødelighet mellom 0,20 og 0,22 når gytebestanden er over 2,2 mill t. Hvis bestanden er mindre skal en lavere fiskedødelighet legges til grunn. ICES har vurdert denne planen som forenlig med prinsippene for føre-var forvaltning.

I henhold til den nye forvaltningsplanen kan totalfangsten av makrell i 2010 ligge mellom 527.000 t og 572.000 t. Ved uttak innenfor disse grensene ventes gytebestanden å holde seg stabil på om lag 2,4 – 2,5 mill t i 2010 og 2011.

Hestmakrell (taggmakrell)

ICES vurderer bestanden til å ha full reproduksjonsevne. Fiskedødeligheten har holdt seg lav siden 2000. ICES har ikke etablert referanseverdier for fiskedødeligheten. 2001-årsklassen er sterk og har gitt gytebiomassen et løft de siste årene.

Bestandsberegning med tilfredsstillende kvalitet er ikke mulig fra målinger av eggproduksjon fordi studier har vist at taggmakrell av samme størrelse og alder kan gyte varierende antall egg i forskjellige år. Dermed blir usikkerheten i bestandsberegningene høye.

Det er laget en forvaltningsplan for vestlig hestmakrell som ikke er endelig vedtatt, men som ICES har evaluert til å være i tråd med føre-var-tilnærmingen for de neste tre år. I følge denne planen skal kvoten være på inntil 180.000 t for hvert av årene 2008, 2009 og 2010.

Lodde - Barentshavet

Den modnende delen av loddebestanden i Barentshavet ble mengdemålt i september 2009 til å være ca. 2,3 mill t, og bestanden er vurdert til å ha full reproduksjonsevne. Den modnende bestanden i 2009 vil i hovedsak bestå av 2006-årsklassen, med noe tilskudd fra 2007-årsklassen. 2006-årsklassen er den første tallrike årsklassen på 6 år. De to neste årsklassene er også gode Resultatene fra 0-gruppeundersøkelsene i 2009 viser at 2009-årsklassen på yngelstadiet er god, men svakere enn 2008-årsklassen var på yngelstadiet. Bestandsmålet i 2009 er lavere enn en skulle forvente med normal dødelighet, og en del av den målte nedgangen skyldes økt beiting fra voksende bunnfiskbestander.

I henhold til føre-var prinsippet er strategien at biomassen som gyter skal ha 95 % sannsynlighet for å være over en nedre grenseverdi (Blim). Blim er satt til 200 000 t, et nivå som er noe mer enn den laveste gytebestanden som har produsert en svært god årsklasse.

Den vedtatte høstingsregelen innebærer at det kan tas ut 360.000 t lodde i 2010. Gytebestanden for 2010 er beregnet til 500.000 t. Årsaken til nedgangen fra 2,3 mill t til beregnet gytebestand på 500.000 t er blant annet nedbeiting fra en stor torskebestand og fiske.

Norge og Russland besluttet å følge forskernes råd for 2010.

Lodde – Jan Mayen

Bestanden forvaltes ved en to-trinns fangstregel som har som målsetting å sikre en minimum gytebestand på 400 000 t. Fangstregelen går i korthet ut på at det fastsettes en foreløpig kvote for første halvdel av fangstsesongen, som i utgangspunktet utgjør 2/3 av forventet endelig kvote for hele sesongen. Senere, på bakgrunn av data fra loddetokt i oktober-november og/eller januar-februar, fastsettes endelig kvote for hele sesongen. Loddeseongen starter 20. juni og varer frem til 30. april påfølgende år.

Kolmule

ICES vurderer bestanden til å ha full reproduksjonsevne og at den høstes bærekraftig. Årsklassene 2005-2008 er blant de laveste observerte. Disse årsklassene har ført til nedgang i gytebestanden fra den historiske toppen i 2003-2004 på mer enn 7 mill t til 3,6 mill t i begynnelsen av 2009. Gytebestanden i 2010 ventes å være ca 3,0 mill t, for deretter å gå ned til 2,6 mill t i 2011.

Kyststatene Norge, EU og Færøyene ble i 2008 enige om en høstingsregel der kvoten skal tilsvare en fiskedødelighet på 0,18 når gytebestanden er over 2,25 mill t. Hvis bestanden er mindre skal en lavere fiskedødelighet legges til grunn. ICES har vurdert denne planen som forenlig med prissippene for føre-var forvaltning.

ICES anbefaler at fisket bør forvaltes i henhold til avtalt forvaltningsplan, som innebærer en kvote på 540.000 t i 2010. Selv om den vedtatte forvaltningsplanen følges ventes gytebestanden i 2011 å bli redusert med 14 % i forhold til 2010. Nedgangen i gytebestanden er ventet å fortsette på kort sikt dersom rekrutteringen fortsetter å ligge på de siste års lave nivå.

For 2010 er det avtalt en totalkvote på 540.000 t (590.000 t i 2009), hvorav kyststatene Norge, EU, Færøyene og Island har en kvote på 497.022 t (543.043 t i 2009). Av dette kvantumet disponerer Norge etter kvotebytte og etter kvoteoverføringer i forbindelse med kvotefleksibilitet 205.792 t (231.973 t i 2009).

Tobis

I følge forskerne vurderes bestanden av tobis å stå i fare for redusert reproduksjonsevne, det vil si at en kommer under føre-var-nivået for gytebestanden (Bpa) på 600.000 t. Fiskedødeligheten avtok mellom 2001 og 2007, men økte igjen i 2008 og 2009. Den nåværende fiskedødeligheten er usikker og bestandens tilstand kan ikke vurderes med hensyn til bærekraftig høsting

Rådet for forvaltningen er at tobisfelt som er påvist ikke å ha kommersielt fangstbare bestander bør stenges til overvåkningsprogram har påvist at de lokale bestandene er blitt gjenoppbygd. På andre tobisfelt bør det kun tillates fiske i 2010 dersom informasjon fra forsøksfiske viser at bestanden kan gjenoppbygges til over førevar-nivået i 2011.

I 2010 kan norske fartøy lande inntil 20.000 t tobis i et forsøksfiske innenfor et avgrenset område og i en periode fastsatt av Fiskeridirektoratet. I tillegg vil det være adgang til å fiske 20.000 t tobis i EU-sonen.

Øyepål

Basert på de siste beregninger vurderer ICES bestanden til å ha full reproduksjonsevne. Fiskedødeligheten har generelt vært lavere enn naturlig dødelighet og den har avtatt i de senere år til betydelig under langtidsgjennomsnittet (0,6).

For å holde gytebestanden over føre-var-grensen anbefaler ICES at fisket i 2010 må være mindre enn 307.000 t.

I 2010 kan norske fartøy i perioden fra og med 1. mai til og med 31. oktober fiske 80.000 t. I tillegg vil det være adgang til å fiske 6.000 t tobis i EU-sonen.

Havbrisling

Føre-var-nivåer er ikke definert for havbrisling og tilgjengelig data gir ikke noe godt mål på bestandsstørrelsen. Mye tyder imidlertid på at bestanden har vært på et gjennomsnittsnivå de siste ti årene. 2006-årsklassen er beregnet å være svak. Rekrutteringsmålene er usikre, og det gis ikke kvoteråd for havbrislingfiske basert på vitenskapelige data. Kvoten bestemmes hovedsakelig av hensynet til å holde bifangsten av småsild på et lavt nivå.

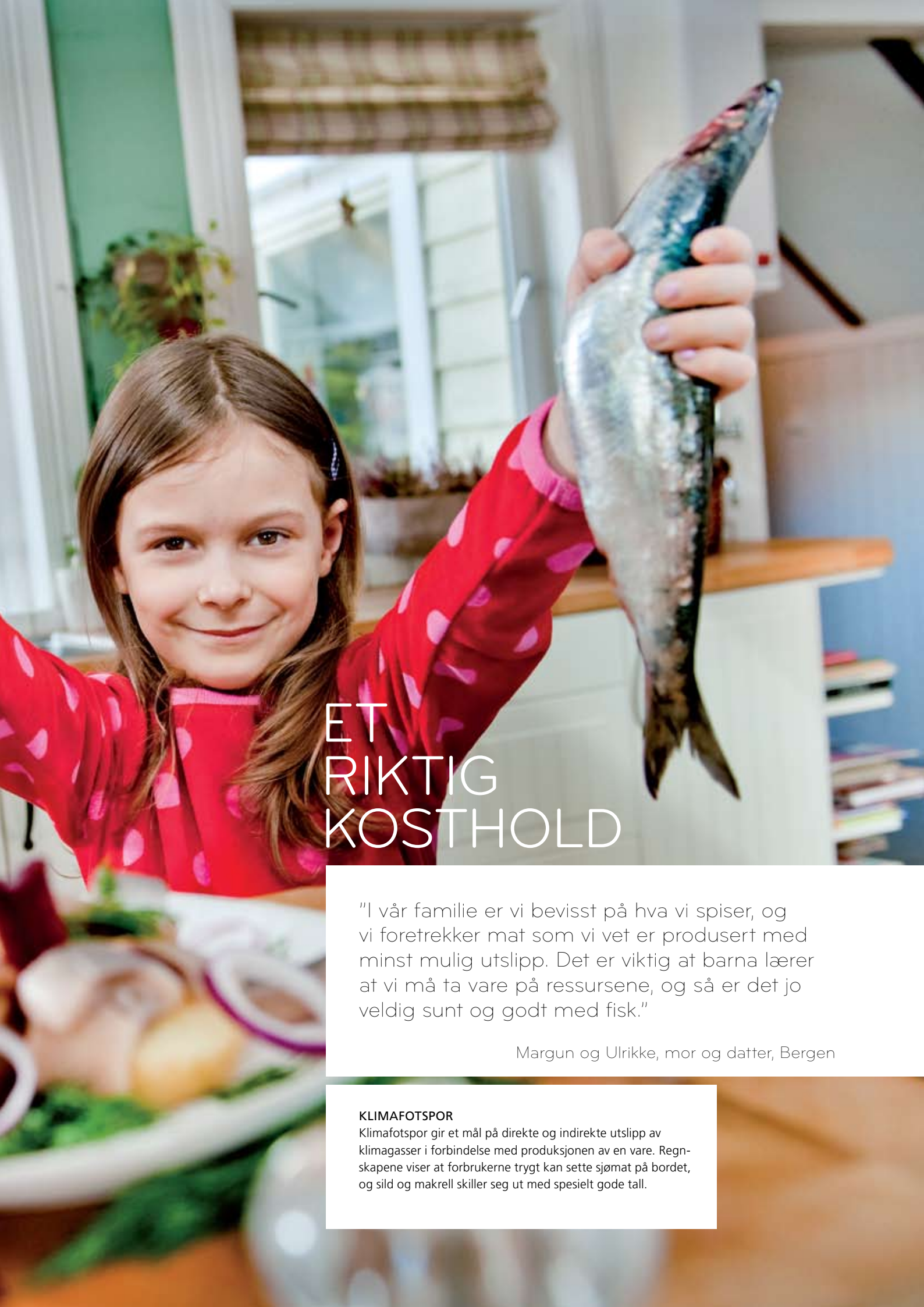
Kystbrisling

Høsten 2009 ble de tradisjonelle 0-gruppeundersøkelsene av brisling i fjordene ikke avviklet. Sådan har vi lite grunnlag for å si noe hvordan fangstgrunnlaget blir i 2010.

MARKED,
PROFILERING OG
INFORMASJON

ET RIKTIG KOSTHOLD

"I vår familie er vi bevisst på hva vi spiser, og vi foretrekker mat som vi vet er produsert med minst mulig utslipp. Det er viktig at barna lærer at vi må ta vare på ressursene, og så er det jo veldig sunt og godt med fisk."

Margun og Ulrikke, mor og datter, Bergen

KLIMAFOTSPOR

Klimafotspor gir et mål på direkte og indirekte utslipp av klimagasser i forbindelse med produksjonen av en vare. Regnskapene viser at forbrukerne trygt kan sette sjømat på bordet, og sild og makrell skiller seg ut med spesielt gode tall.

Markedet for pelagiske fiskeslag

Eksporttallene for 2009 viser en samlet pelagisk konsumeksport (sild, makrell, lodde og hestmakrell) på 7,2 mrd kr, noe som utgjør en økning på nesten 11 % i forhold til 2008. Eksporten av norsk sjømat generelt steg med vel 15 %. Av den totale sjømateksporten, hadde pelagisk dermed en liten nedgang for sin andel og havnet på ca. 16 %.

Det ble eksportert mer enn 765.000 t sild i 2009, noe som utgjør en volumøkning på ca. 6 % sammenlignet med året før. Snittprisen for sild, alle typer sett under ett, var kr 5,28 mot kr 5,23 i 2008. Volumøkningen kombinert med en ørliten prisøkning på snittet, gjorde at verdien av eksportert sild steg med 7 % sammenlignet med 2008, og verdien endte samlet på nokså nøyaktig 4 mrd kr. Volumet på 765.000 t fordelte seg med 502.500 t til rundsild, tilsvarende 65 % av totalen. Andelen av rundsild ble dermed hakket lavere enn året før. Vel 176.000 t var filet, tilsvarende 23 %, en andel som økte litt. Regner vi filetvolumet om til fangstvekt, kommer det samlede sildevolumet opp i vel 850.000 t til konsum. I tillegg kommer mindre volumer for saltet og annen bearbeidet sild, slik at samlet eksport omregnet til fangstvekt er like oppunder 900.000 t. Til sammenligning omsatte Norges Sildesalgslag 1,14 mill t sild i 2009. *Aldri tidligere har en større mengde norsk sild blitt eksportert til konsum. Mengden tilsvarer i størrelsesorden mer enn 4 mrd sildemåltider eller nok til å kunne mette nærmere 70 % av jordens befolkning med norsk sild!*

Snittprisen for fryst sild gjennom 2009 lå på kr 4,44 (4,51 i 2008). For fileten lå snittet på kr 7,75 (7,68 i 2008). De største markedene for rundsild i 2009 – målt i volum, var Russland (30,5 %), Nigeria (24 %), Ukraina (21 %). Russland, Nigeria og Ukraina utgjorde dermed ¾ av rundsildmarkedene. For fileten var EU størst (53 %) og Russland (27 %). Begge disse markedene har økt sin andel og sto i 2009 for 80 % av fileteksporten.

Når det gjelder makrell, ble det eksportert i alt 199.000 t i 2009, et volum som ligger innpå 30.000 t over 2008. Snittprisen ble imidlertid lavere slik at verdien sank fra drøye 2,2 mrd. kr til knappe 2,2 mrd. kr. I snitt ble makrell i 2009 betalt med kr 11,00 pr kg mot 13,24 i 2008. For makrell er det Japan som dominerer eksportbildet (27 %), fulgt av Kina (18 %), og EU (14,5 %).

Eksporten av hestmakrell endte på nesten 65.000 t i 2009, mer enn 50.000 t over tallet fra 2008. Prisen ble imidlertid adskillig lavere; 5,55 mot 10,60 i 2008. Men volumøkning

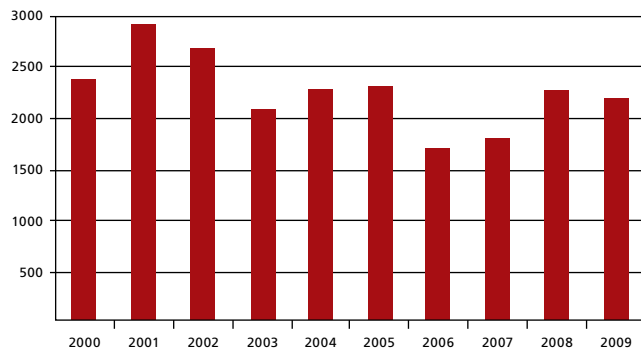
gen medførte likevel en kraftig økning i samlet eksportverdi av hestmakrell, og endte på 346 mill kr i 2009 mot 118 mill kr året før. For hestmakrell var Nigeria det største markedet i 2009 (29 % av volumet) fulgt av EU (19 %) og Japan (17 %).

Loddetallene viser at det i 2009 ble eksportert knappe 133.000 t, sammenlignet med vel 30.000 t i 2008. Snittprisen ble også her noe lavere, men forskjellen var mindre enn for hestmakrell. Verdien av lodde til eksport utgjorde 571 mill kr, sammenlignet med 148 mill kr i 2008. De største markedene for norsk lodde i 2009 var Russland (40 %), Ukraina (28 %) og Japan (9 %).

Samlet sett var de største pelagiske markedene i 2009, målt i verdi, Russland, Ukraina, Nigeria, Japan og Kina. Japan som lenge hadde hegemoniet som eksportmarked nr. 1 for pelagisk fisk, er dermed havnet på en fjerdeplass.

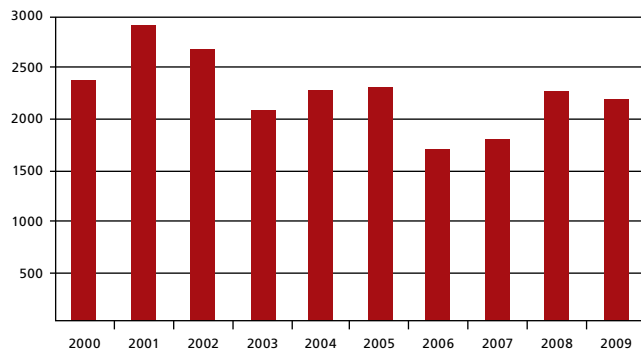
I tillegg til konsumdelen, kommer eksport av mel- og olje for ca. 733 mill kr (293 mill kr i 2008). Samlet pelagisk eksport står dermed for vel 7,9 mrd kr i 2009.

Norges Sildesalgslag omsatte 456.000 t råstoff til produksjon av fiskemel og fiskeolje i 2009 mot 598.000 t i 2008. I løpet av året har vi sett en endring mot større inntresse for fiskemel og lavere interesse for fiskeolje. Markedsprisene for de prisindikatorer FHL og Norges Sildesalgslag har avtalt som grunnlag for minsteprisene, viser en stigning gjennom 2009 på 25 % for fiskemel og en reduksjon på 25 % for fiskeolje. Tørrstoff-andelen i råstoffet er større enn olje-andelen, slik at utviklingen gjennom 2009 har økt verdien av råstoffet som produseres. Selv om sammensetningen av råstoffet har betydning, så gjenspeiles nevnte forhold i gjennomsnittspris til fisker som økte fra kr 1,09 pr kg i 2008 til kr 1,33 pr kg i 2009.

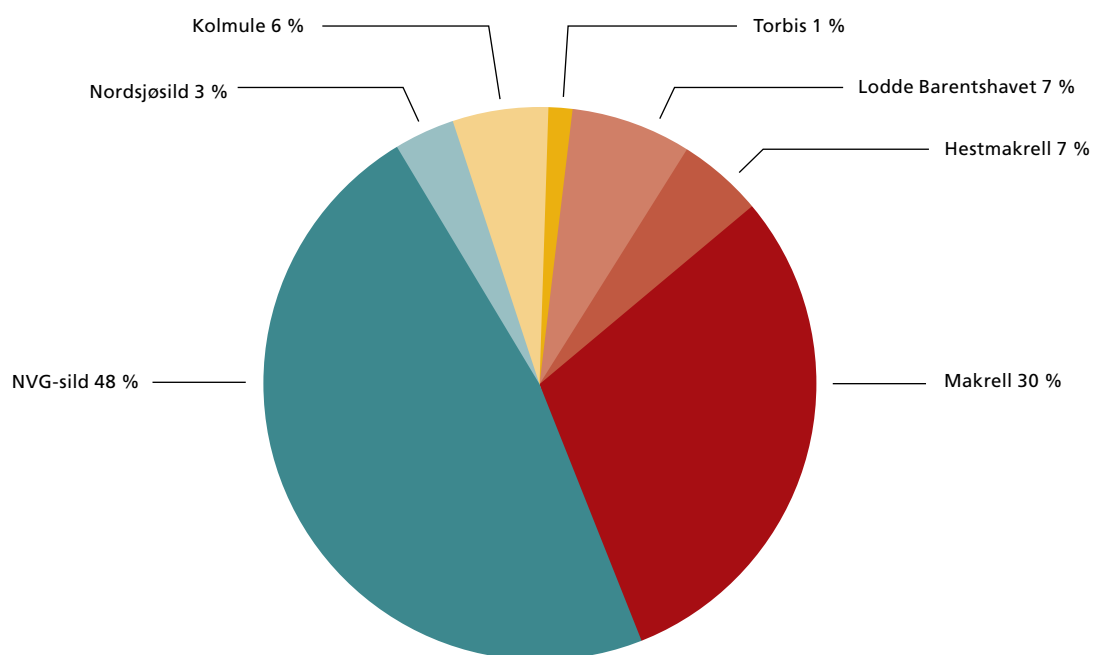
Total eksport av norsk sild
til konsum, mill NOK

Kilde: SSB
© Eksportutvalget for Fisk AS

Total eksport av norsk makrell
til konsum, mill NOK

Kilde: SSB
© Eksportutvalget for Fisk AS

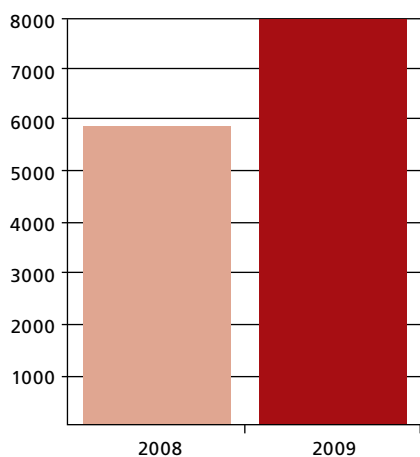
Omsetningsverdi pr art 2009. Verdi i NOK 1000

Informasjon og kommunikasjon

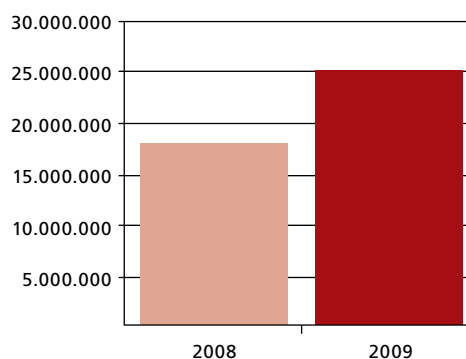
Fordelen med informasjon på nettet er at den er tilgjengelig hver dag – døgnet rundt. Informasjonen er systematisert og tilgjengelig for alle – riktignok avhengig av hvilken type informasjon vi snakker om. Nettsiden er blitt den primære kilden til informasjon for svært mange i næringen. Dette får vi klare tilbakemeldinger på om noe klikker. "Abstinensen" melder seg øyeblikkelig.

I løpet av 2009 ble det søkt over 25 mill oppslag på www.sildelaget.no. Det meste av dette er selvsagt innmeldingsoversikter, prisinformasjon og andre operative detaljer. Men vi ser også at brukerne har oppdaget hensiktsmessigheten i å kunne hente korrekt og oppdatert informasjon fra ett og samme sted, - til riktig tid. Med 25 mill sideoppslag, og knappe 8.000 brukere som er innom sidene daglig, ser vi ikke bort fra at www.sildelaget.no er det største informasjonsnettstedet i norsk fiskerinæring!

Til sammenligning var tallene for 2008 5.800 daglige brukere, og 17,8 mill sideoppslag. Antall brukere har dermed steget nesten 40 % på et år.

Gjennomsnitt antall besøkende i hele 2009:
7.928 personer daglig

Antall oppslåtte sider totalt i 2009:
25.371.473 i 2009

Farmandsprisen 2009

Utdelingen av Farmandsprisen har vært en årlig tradisjon siden 1955 i regi av Magasinet Farmand. Magasinet ble stiftet i 1891 og ble som publikasjon regnet for å være et av Nordens største forretningsblad. Utgivelse og eierforhold har siden endret seg, men selve prisen bærer fortsatt Farmands-navnet.

Den årlige konkurransen som er åpen for alle, gjelder både kåring av Norges Beste Nettsted og Norges Beste Årsrapport. Konkurransen gir deltakerne en grundig evaluering av tjenesten eller produktet.

I 2009 vant Norges Sildesalgslag Farmandsprisen for beste nettsted i klassen for Små og Mellomstore Bedrifter (bedrifter med < 100 ansatte). I evalueringen av nettstedet la juryen vekt på nettstedets innhold, brukervennlighet, hvor tilpasset det er målgruppen, synlighet og hvor nyttig brukerne opplever at nettstedet er.

Farmandsjuryen beskriver www.sildelaget.no som et funksjonelt nettsted med stor informasjonsbredde og oppdaterte bransjenyheter. At det i tillegg tilbys en rekke nyttige funksjoner som innmeldingskart og loddekalkulator gjorde av salgslaget i 2009 ble tildelt prisen.

En slik pris inspirerer – og forplikter til å gjøre ting enda bedre. Det er fortsatt mange ting vi som salgslag ønsker å forbedre, flere funksjonaliteter vi ønsker å sette i drift, og flere designendringer vi ønsker å gjennomføre. En del av fornyelsene vi planla, ble i 2009 utsatt siden arbeidet med fangstsertifikater la beslag på svært store deler av lagets arbeidskapasitet og ressurser.

For at lagets brukere skal være tilfreds med den jobben laget gjør, er vi avhengig av tilbakemeldinger fra brukerne. Derfor setter vi stor pris på tilbakemeldinger, ris, ros og forslag til forbedringer på nettsiden. Det er slik dere som benytter sidene kan hjelpe til å gjøre informasjonstjenesten enda bedre. – Så skal vi se hva vi kan gjøre!

Miljø + nett = sant

Et stort spekter av elektroniske tjenester på nettet gir våre brukere en unik mulighet til å motta, hente ut og holde seg oppdatert på informasjonen i det pelagiske fisket, med en stor miljøgevinst.

Miljø har vært på agendaen i Norges Sildesalgslag i flere år allerede. Vi ønsker å være bevisst på hva og hvordan naturressursene utnyttes. Miljøgevinsten er en av hovedbegrunnelsene for å innføre elektronisk avregning og elektronisk faktura.

Årlig sender laget nemlig ut enorme mengder dokumenter. For oss som salgslag betyr utsending av e-faktura og e-avregning store besparelser hvert år. Ikke bare på kostnadssiden, men også på miljøsidene.

Ved å bruke nettet som hovedkilde til informasjon, sparer våre brukere ikke bare miljøet og Sildelaget for ressurser, men også strukturen og arkiveringen av informasjonen gjør det enklere for den enkelte bruker.

I tillegg legger laget til rette for at også sakspapirer, møtedokumenter og referater er tilgjengelig på nett for dem som ønsker det.

Merkevare og Miljø

For Norges Sildesalgslag er det viktig å ikke bare ha retningslinjer rundt miljø, men også i hverdagen vise at ansvarlig fangsting og miljøhensyn står sentralt for laget og medlemmene. Derfor vil du se at denne årsrapporten er svanemerket. Svanemerket er en felles miljømerkeordning for de nordiske land. Svanemerket stiller krav til produktet under produksjon, under bruk og senere som

avfall. Merket gir en garanti for at produktet er blant de minst miljøbelastende innenfor sin gruppe av produkter. Kriteriene for å kunne sette svanemerket på et produkt er strenge, og blir stadig innskjerpet.

I Norge er Svanemerket det mest kjente av miljømerkene. Derfor er Norges Sildesalgslag fornøyd med å kunne presentere årets svanemerkede årsrapporten.

Miljømerking av fisk endelig på plass

I april 2009 kom miljømerking av norsk vårgytende sild, nordsjøsild og makrell på plass. Prosessen med miljømerking startet i 2007, og ble avsluttet med en offisiell markering på messen i Brussel.

MSC-merket fisk skal gi forbrukeren trygghet om at fisken er fangstet på en bærekraftig stamme og at den er behandlet på en måte som ikke utsetter miljøet for unødvendige belastninger.

Fokuset på miljø har økt i forhold til fiskeri gjennom opplisting av såkalt rødlistede arter, fokus rundt ulovlig eller uregistrert fangst osv. Internasjonale matvarekjeder, politiske agendaer og voksende bevissthet hos forbrukerne har satt krav til merking. EUs krav til fangstsertifikater fra 1. januar 2010 er også et ledd i arbeidet med å sikre at kun lovlig fanget sjømat når markedene og at mer eller mindre grå og svart virksomhet opphører innenfor næringen.

Miljømerket fisk betyr stadig mer, - hittil kanskje mest for forbrukerne i Nord-Europa. Men bevisstheten brer seg og oppmerksomheten rettet mot miljø i ulike sammenhenger tiltar slik at det blir økt etterspørsel etter miljømerket fisk. Ved å tilrettelegge for fangstsertifikater og dessuten tilby miljømerket fisk, er Norges Sildesalgslag med på å opprettholde det gode ryktet som norsk fisk har i verden, og samtidig sikre at pelagisk fisk er en del av disse "grønne" produktene. Det er heller ikke noen ulempe at en fisk som sild etterlater seg lave verdier i det som kalles CO₂-fotspor. Pelagisk fisk kommer særlig gunstig ut i miljøregnskaper som sammenligner ulike mattyper i forhold til utslipp av klimagasser på sin vei frem til tallerkenen.

Andre aktiviteter

Som en del av miljøtiltakene støtter Norges Sildesalgslag årlig miljøarbeid som har som mål å arbeide for et rent hav. Skal vi ha troverdighet i forhold til at norsk sjømat er av ypperste klasse, må det ikke sås tvil om dette f.eks. gjennom ulike typer utslipp av tvilsom opprinnelse som truer med å ødelegge fjord og hav.

Laget ser det også som en viktig oppgave å synliggjøre norsk pelagisk fisk. Norges Sildesalgslag har derfor bidratt til ulike arrangement langs hele kysten. Ofte i form av økonomisk støtte, eller ved at laget deltar med innlegg og informasjon på årsmøter, seminar, konferanser og lignende.

Norges Sildesalgslag har støttet en rekke lokale arrangement som sildebord og matfestivaler langs hele kysten. Lokale arrangementer er avhengig av økonomisk støtte, foruten at det trengs oppmuntring og engasjement for å holde tradisjoner i hevd, og dermed øke interessen for sild. At interessen for sild gradvis er økende, ser vi på det store antall henvendelser vi hvert år får fra ulike arrangører. Ingenting er mer gledelig enn at vi gjennom økt fokus og aktivitet også spiser mer sild her hjemme. I dette arbeidet inngår også et bidrag for å fremme kunnskap og salg av matjessild i Norge. Det største enkelttiltaket er likevel salgslagenes bidrag til "Fiskesprell" som gir barn og unge anledning til å komme i nærkontakt med fisk gjennom skole og barnehage.

Som en del av lagets markedsarbeid inngår også deltakelse i Eksportutvalgets markedsgrupper for hhv. pelagisk og markedet her hjemme/Norden.

Av andre arrangement i løpet av 2009 kan nevnes deltakelse på messene i Murmansk og Brussel, konferansen North Atlantic Seafood på Lillestrøm, styretur til Lofotmessen og de Pelagiske Dager. Det var ikke fiskerimesse i Trondheim i 2009.

Også innenfor forskning (FoU) har laget deltatt og ytt støtte. FoU skjer alltid i samarbeid med andre innenfor næringen og har ulike mål der både markedsanalyser og mer nybrottspreget arbeid har sin plass. FoU er blitt intensivert de siste årene etter vedtak i Representantskapet.

Omdømme

Verdien av å beholde et Norges Sildesalgslag avhenger i vesentlig grad av å opprettholde lagets omdømme. Et godt omdømme styrker laget som "merkevare", og uten at laget utfører et arbeid som forventet, gjør ikke laget seg fortjent til et godt omdømme. For et lag som skal samle felles interesser for norske fiskere fra landsende til landsende, store som små, ulike fartøygrupper og med et mangfold av redskaper og ulike behov, så sier det seg selv at ikke alle til enhver tid er like fornøyd med Norges Sildesalgslag.

Men fellesskapstanken har innenfor pelagisk fiskeri vært bærende i over 80 år. Det var faktisk innenfor pelagisk tanken først slo rot i 1927. Lagstanken må imidlertid holdes i hevd for å fungere, og kun gjennom at flertallet av pelagiske fiskere i lengden ser seg tjent med lagets fellesskapsløsninger, kan virksomheten opprettholdes for nye generasjoner. At det har vært slik i mer enn 80 år, borger ikke automatisk for fremtiden uten at lagstanken stadig løfte frem en målsetting for medlemmer og styrende organer.

Det som er et forholdsvis nytt bidrag i lagets arbeid for fellesskapet, er de elektroniske tjenestene. De har gitt uante muligheter for å tilby service som ville være utenkelig uten et samlende salgslag. Hele forutsetningen for at Norge f.eks. kunne etablere et godt og funksjonelt system for fangstsertifikater fra 1. januar i år, bygger i bunn og grunn på den unike posisjon vi har her i landet gjennom salgslagssystemet som samler og formidler enorme mengder av alle typer data.

Uten et salgslag ville denne informasjonen være stykket opp eller helt utebli!

Bærekraftig forvaltning

Bærekraftig forvaltning er etter hvert blitt et moteuttrykk. Politikere, byråkrater, miljøvernere og andre slår om seg med dette uttrykket i tide og utide. Gjennomgangstemaet for denne årsmeldingen er "Fisk for Fremtiden". Dersom det skal bli en realitet trenger vi at begrepet bærekraftig forvaltning gis et reelt innhold i alle ledd i verdikjeden. For å få dette til er det en rekke ledd som må gripe inn i hverandre på en god og effektiv måte. Et gammelt uttrykk sier at en kjede er aldri sterkere enn det svakeste ledd. Dette uttrykket har i høyeste grad relevans for forvaltningen av våre levende marine ressurser.

Av Johannes Nakken

I bunnen av et bærekraftig forvaltningsregime ligger god kunnskap om de marine ressurser og hvordan de ulike bestander påvirker hverandre. Kvaliteten på rådgivningen er viktig, både for å sikre bærekraft for de aktuelle bestander, men også like mye for at ikke verdier skal gå tapt ved at vi av forsiktighetshensyn ikke utnytter ressursene optimalt. Når rådgivning foreligger skal de ulike nasjoner, enten enkeltvis eller i forhandlinger med hverandre, fastsette kvoter og annet regelverk omkring høstingen. Det er her viktig at de ulike nasjoner viser stor ansvarlighet, både med hensyn til kvotefastsettelsen og når det gjelder kontroll med at uttaket er i samsvar med det en har blitt enig om. Dessverre har ikke alle en like ærerik historie å vise til på dette felt. Eksempler i nyere tid er Russland sitt overfiske av torsk i Barentshavet, EU sitt uttak av makrell og Island sitt pågående forsøk på å fiske seg til en uforholdsmessig stor andel av makrellbestanden. Også i vår egen historie vil en kunne finne ting som ikke har vært like heldige, selv om Norge internasjonalt har et godt renommé på forvaltningssiden.

De siste årene har det vært lagt ned mye arbeid for å få til bærekraftig forvaltning av marine ressurser. Ett av hovedsatsingsområdene har vært å få bukt med det såkalte IUU-fisket, det vil si fiske som er ulovlig, uregistrert og urapportert. Avtalen om havnestatskontroll, miljøsertifisering og fangstsertifikater er stikkord i en slik sammenheng. Når vi fra Norges Sildesalgslags side velger "Fisk for Fremtiden" som gjennomgangstema for årsmeldingen, så er det fordi vi mener salgslaget har en viktig rolle å spille i forhold til bærekraftig forvaltning. Det gjelder registrering av uttaket gjennom sluttseddelsystemet og landingskontroll, det gjelder oppfølging overfor det enkelte fartøy - at det faktisk holder seg innenfor den tildelte kvote, og siste men ikke minst; det å forsyne norske myndigheter med et korrekt og fullstendig beslutningsgrunnlag for sin forvaltning. Salgslagene har dessuten påtatt seg nye oppgaver for å ytterligere kunne yte et større bidrag til den samlede forvaltning. For Norges Sildesalgslags side gjelder dette først og fremst MSC-sertifisering og at en i samarbeid med de øvrige salgslagene har fått på plass fangstsertifikaer.

I april/mai 2009 fikk Norges Sildesalgslag MSC-sertifisert fiskeriene etter nvg-sild, nordsjøsild og makrell. MSC-sertifisering kan enkelt fremstilles som en godkjenning av den måten en bestand er forvaltet på, og at fiskeriet blir gjennomført på en bærekraftig måte. Men selv med norsk forvaltning er det ting som kan forbedres. I forbindelse med MSC-sertifiseringen er det derfor stilt vilkår som Norges Sildesalgslag må arbeide videre med og oppfylle innen bestemte tidsfrister. Dette gjelder først og fremst registrering av bifangst, ekstra dødelighet ved notsprenning og slipping.

Noe av idegrunnlaget bak miljøsertifisering er at en ved hjelp av forbrukermakt skal bedre forvaltningen. Skal en få dette til må en ha en metode for å kommunisere med konsumenten. Miljømerke på fisk og fiskeprodukter er en slik måte å kommunisere på. Konsumenten vil da kunne velge et miljømerket produkt i trygg forvisning om at dette stammer fra fiskebestander som er forvaltet på en betryggende måte.

Den siste tilveksten i kampen mot ulovlig fiske er fangstsertifikatene. EU har satt krav om at villfanget fisk som skal importeres til EU fra 1. januar 2010 skal ledsages av et fangstsertifikat som viser at fisken er lovlig fanget. Det var svært kort tid fra det ble kjent at EU arbeidet med en slik forordning til den skulle settes i verk. Fra norsk side var man derfor opptatt av hvordan en slik formidabel oppgave kunne løses i tide. En presentasjon for representanter fra EU-kommisjonen av det norske sluttseddel-systemet, brakte oss et godt stykke på vei. EU aksepterte at det norske sluttseddelsystemet måtte kunne danne grunnlag for fangstsertifikater. Det var likevel en lang vei å gå fra denne aksepten og til å få opp et system som fungerte. Myndighetene kastet i denne sammenheng relativt raskt sine øyne på salgslagene. Salgslagene i sin tur valgte å løse denne utfordringen som et samarbeidsprosjekt. Selv om det er det enkelte salgslag sitt ansvar å sørge for at fangstsertifikater bli utstedt, valgte salgslagene å lage et eget selskap som er delegert oppgaven med i praksis å produsere sertifikatene. Dette selskapet,

CatchCertificate SA, er et samvirkeforetak eiet av salgslagene. Selskapet er lokalisert hos Norges Sildesalgslag, og kjøper de nødvendige ressurser til drift hos laget. Selve investeringen i form av utvikling av programvare og innkjøp av maskiner ble støttet av Innovasjon Norge. Den videre drift skal finansieres ved et bidrag fra Eksportutvalget for Fisk. Det var en ganske formidabel IT-messig utfordring salgslagene påtok seg. Det var dessuten enda mer gledelig at oppgaven ble løst innenfor de satte tidsfrister og at systemet var operativt fra dag en, 1. Januar 2010.

Det er fremdeles en del mennesker i Norge som stiller spørsmålsteget ved salgslagssystemet og ønsker å avvikle Råfiskloven. Det er grunn til å spørre hvordan de ville ha løst oppgaven med fangstsertifikater uten den infrastrukturen som vi har i Norge med hensyn til førstehåndsomsetning av fisk. Fangstsertifikater er neppe det siste eksempelet vi vil se på at næringen vil bli stilt overfor IT-messige utfordringer. Å sørge for at en har oppegående og kompetente salgslag er derfor den beste forsikring en kan tenke seg både for fisker og industri.

Administrerende direktør Johannes Nakken

Datterselskaper 2009

SILDINVEST AS

Norges Sildesalgslag utfører forvaltning av virksomhet utenfor førstehåndsomsetningen gjennom datterselskapet Sildinvest AS.

Selskapet ledes av et eget styre på 3 personer.

Styret har i 2009 bestått av:

Erik Brinchmann-Hansen (leder)

Didrik Vea (til 21.08.09)

Heine Møgster (fra 21.08.09)

Kåre Ludvigsen

Sildinvest AS har en aksjekapital på kr 17.000.000.

For øvrig er selskapet finansiert ved lån fra Norges Sildesalgslag på kr 18,8 mill.

Sildinvest AS eier følgende eiendommer:

- Slottsgt. 3, Bergen
- Rota, Florø

Sildinvest AS har følgende eierandeler i andre selskaper:

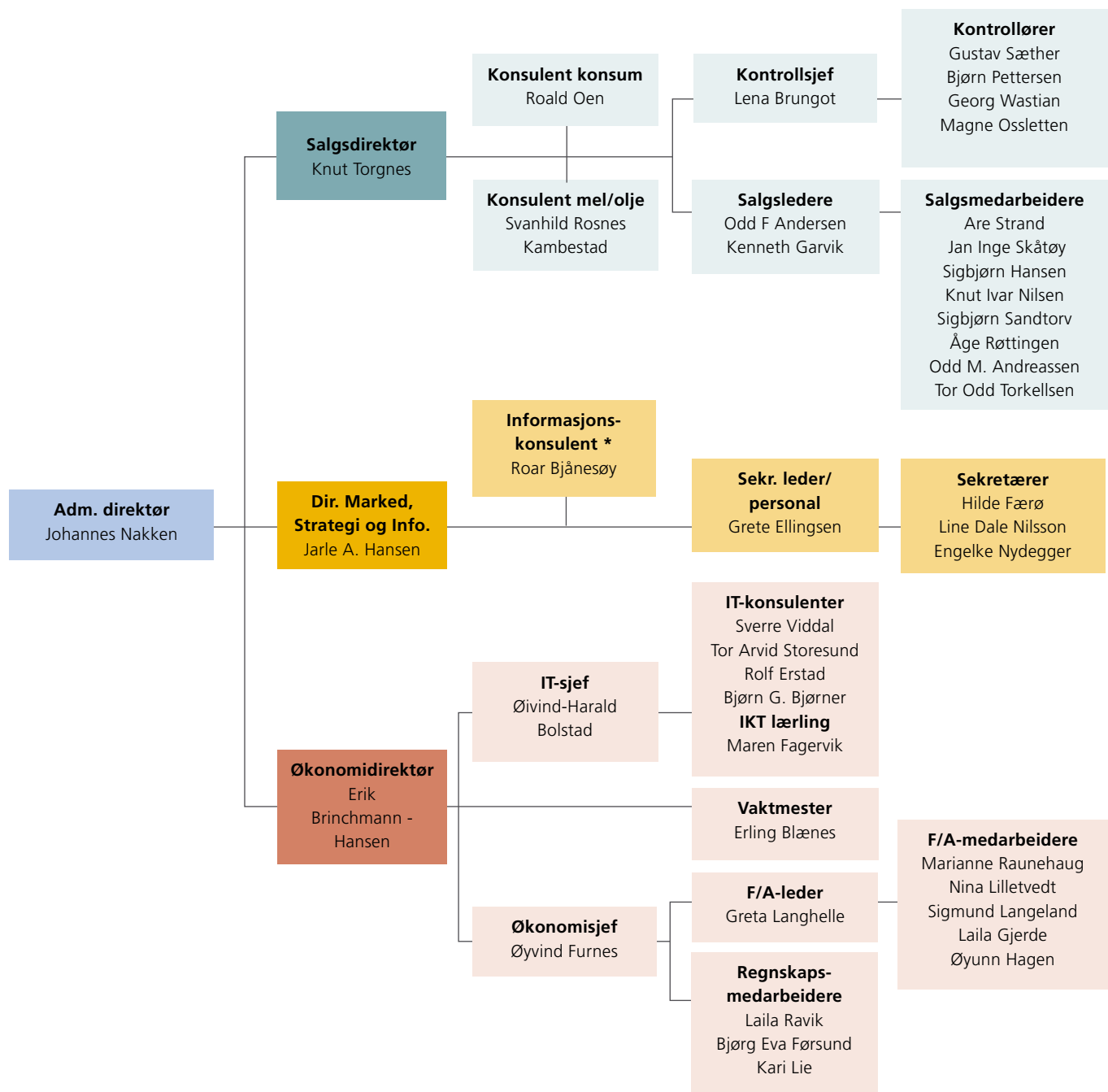
- Skude Fryseri AS (20%)
- Mindre aksjeposter i diverse selskaper

Nøkkeltall for Sildinvest AS i 2009: (mill kr)

	Sildinvest AS	
	2009	2008
Driftsinntekter	8,5	8,1
Driftsresultat	4,0	3,6
Årets resultat	2,7	6,7
Sum eiendeler 31.12.	62,0	61,6
Egenkapital 31.12.	37,3	17,0

Sildinvest AS har 1,5 årsverk.

Organisasjonsplan pr. 01.05.2010

* i permisjon: Ann-Kristin Kristoffersen

Sildelaget holder til i Slottsgt. 3, like ved Bryggen i Bergen.

Omsetningsstatistikk 2009

Omsetningsstatistikken for 2009 vil bli endret/korrigert i løpet av 2010 og er således ikke endelig. Justeringer av omsetningsstatistikken for tidligere år er vist som egen linje.

Norske fartøy
Fiskeslag
NVG-sild
NVG-sild - avskutt
Nordsjøsil
Makrell
Hestmakrell
Lodde - Barents
Lodde - Barents
Lodde - Barents
Kolmule
Tobis
Øyepål
Kystbrisling
Havbrisling
Diverse fisk
Totalt:

Norske fartøy
Fiskeslag
NVG-sild
Nordsjøsil
Makrell
Hestmakrell
Lodde - Barents
Kolmule
Øyepål
Kystbrisling
Havbrisling
Diverse fisk
Totalt:

Utenlandske fartøy
Fiskeslag
NVG-sild
NVG-sild - avskutt
Nordsjøsil
Makrell
Hestmakrell
Kolmule
Tobis
Øyepål
Havbrisling
Diverse fisk
Totalt:

Utenlandske fartøy
Fiskeslag
Hestmakrell
Makrell
Totalt:

Totalt:
Fiskeslag
NVG-sild
NVG-sild - avskutt
Nordsjøsil
Makrell
Hestmakrell
Lodde - Barents
Lodde - Barents
Lodde - Barents
Kolmule
Tobis
Øyepål
Kystbrisling
Havbrisling
Diverse fisk
Totalt:
Justering av tidligere år
Totalt

Norges Sildealgslag

Postboks 7065

N-5020 Bergen

Besøksadresse: Slottsgaten 3

Tlf: + 47 55 54 95 00

Faks: + 47 55 54 95 55

Epost: sildelaget@sildelaget.no

www.sildelaget.no

